

PILEGRIMSLEDEN

ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

Pilegrimer ved Nidarosdomen. Foto Mattias Jansson

Statistikk Gudbrandsdalsleden, St.Olavsleden, Kystpilegrimsleia og Borgleden 2024

Innhold

1	Pilegrimsleden - St. Olavsvegene til Trondheim.....	2
2	Innsamling av data for Gudbrandsdalsleden, St. Olavsleden, Borgleden og Kystpilegrimsleia	3
3	Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden.....	3
3.1	Overnatting på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden.....	4
3.2	Regional overnatting totalt på Gudbrandsdalsleden.	4
3.3	Overnatting av pilegrimer på de regionale sentrene på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden	7
3.4	Regional overnatting av pilegrimer langs Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden utenom Pilegrimssenter. 7	
3.5	Overnattinger på St. Olavsleden.....	9
4	Borgleden og Pilegrimssenter i Sarpsborg	11
5	Kystpilegrimsleia	11
6	Antall langvandrere fra Regionalt Pilegrimssenter Oslo.	13
7	Antall mottatte pilegrimer på Nidaros Pilegrimsgård	15
7.1	Valg av pilegrimsled for langvandrere som ankom Nidaros Pilegrimsgård i Trondheim	16
8	Olavsbrev.....	17
9	Besøkende til Nidaros domkirke	19
10	Tall fra tråkkematter og Eco counter-tellere langs pilegrimsleden.....	19
10.1	Tråkkematte langs Gudbrandsdalsleden i Skaun.....	19
10.2	Eco counter-tellere på Pilegrimsleden.	20
11	Oppsummering og andre aktiviteter	29
12	Verdiskapning langs Pilegrimsledene.....	29

1 Pilegrimsleden - St. Olavsvegene til Trondheim

Pilegrimsleden - St. Olavsvegene til Trondheim består av 9 godkjente leder: Gudbrandsdalsleden, St. Olavsleden, Kystpilegrimsleia, Østerdalsledene, Romboleden, Valdalsleden, Borgleden, Tunsbergleden og Nordleden. Pilegrimsledene administreres i Norge av Nasjonalt Pilegrimssenter i Trondheim. Det arbeides med verdiskapning og positiv utvikling langs St. Olavsvegene til Trondheim og for måloppnåelse innenfor områdene miljø, næring, kirke og kultur, både på nasjonalt og internasjonalt nivå (<https://www.pilegrimsleden.no/nasjonalt-pilegrimssenter>).

Flere av ledene er medlemmer i *Association for the Cultural Route of St Olav Ways (ACSOW)*, som forvalter statusen for St.Olavsvegene som Europeisk Kulturrute under Europarådet.

Ute langs pilegrimsledene finnes det 12 godkjente regionale pilegrimssenter. Disse er langs Gudbrandsdalsleden; Oslo, Granavollen, Hamar, Dale Gudbrand, Dovrefjell og Trondheim pilegrimssenter/Nidaros Pilegrimsgård. Langs St.Olavsleden er det Stiklestad pilegrimssenter og Trondheim pilegrimssenter/Nidaros Pilegrimsgård. Langs

Borgleden er det Borgleden Pilegrimssenter og langs Kystpilegrimsleia er det Avaldsnes-, Bergen-, Selje- og Smøla Pilegrimssenter. Les mer på <https://www.pilegrimsleden.no/regionale-pilegrimssenter/regionale-pilegrimssentre>

Den sammenlagte lengden på pilegrimsledene i Norge, dvs. merket pilegrimsled med tilknytning til St. Olav, er over 3 858 km pilegrimsled, derav ca. 2768 km på land. Det er stor aktivitet på mange av ledene både regionalt og lokalt. Langs flere leder er det både nasjonal og internasjonal ferdsel.

2 Innsamling av data for Gudbrandsdalsleden, St. Olavsleden, Borgleden og Kystpilegrimsleia

Tallmaterialet som denne rapporten bygger på er hentet fra rapporteringer fra de regionale pilegrimssentrene langs Gudbrandsdalsleden, St. Olavsleden, Borgleden og Kystpilegrimsleia. Disse tallene er samlet inn av de regionale pilegrimssentrene og baseres på ført overnattingsstatistikk hos de overnattingsstedene som er med i nettverket til Pilegrimsleden. Tallene representerer overnattinger av besøkende som klassifiseres som pilegrimer.

På flere større tettsteder og byer er det sannsynligvis en del pilegrimer som overnatter på hotell, pensjonat, Airbnb og liknende, der man ikke har tilgang til statistikk. Tallene på overnatting er derfor noe høyere i realiteten. Dette gjelder særlig for Oslo og Trondheim. Besøk på nøkkelsteder og regionale pilegrimssentre er innhentet av de regionale sentrene i samarbeid med de nevnte aktørene.

For å få tallført den totale bruken av pilegrimsledene ute i felten, benyttes tråkkematter og Eco-counter-tellere. Disse tellerne registrerer all passering på Pilegrimsleden, både vanlige vandrere og turgåere samt pilegrimer. Tall for utstedte Olavs brev og antall besøkende med billett til Nidaros domkirke er også tatt med i rapporten. Disse bygger på rapporter fra Nidaros Pilegrimsgård samt Nidaros domkirkes restaureringsarbeider.

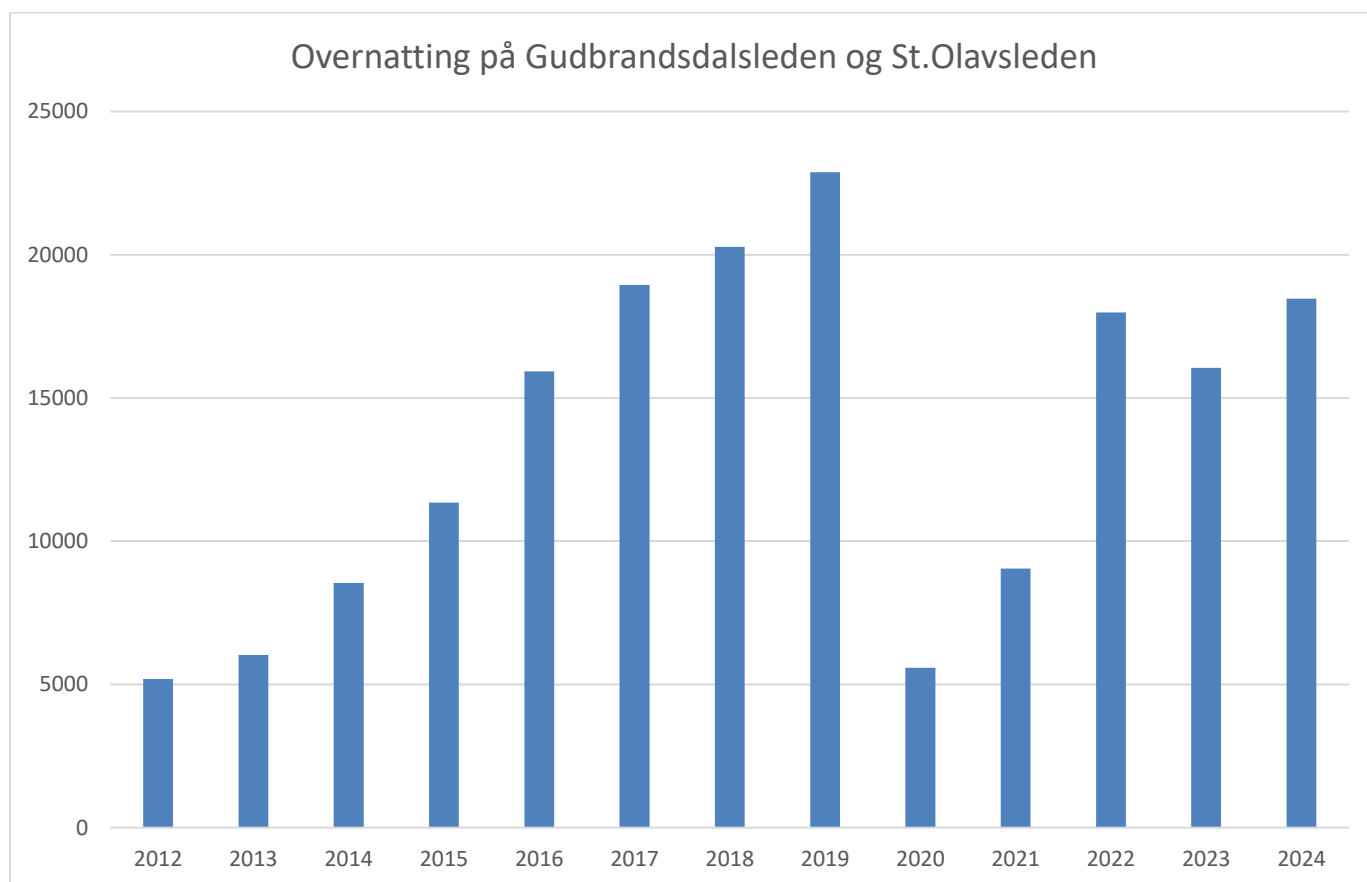
3 Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden

Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden er de to mest brukte Pilegrimsledene i Norge. Det er disse to ledene som foreløpig står for den største delen av kommersiell overnatting og verdiskaping langs de norske pilegrimsledene per i dag. Forhåpentligvis vil flere leder komme med i denne tabellen i årene fremover.

For Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden inneholder denne rapporten statistikk over følgende: antall langvandrere fra regionalt pilegrimsenter Oslo, overnatting på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden, regional overnatting totalt på Gudbrandsdalsleden, regional overnatting av pilegrimer langs Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden utenom pilegrimssenter, overnattinger på St. Olavsleden og til slutt i kapitlet ; overnatting av pilegrimer på de regionale sentrene på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden.

3.1 Overnatting på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden

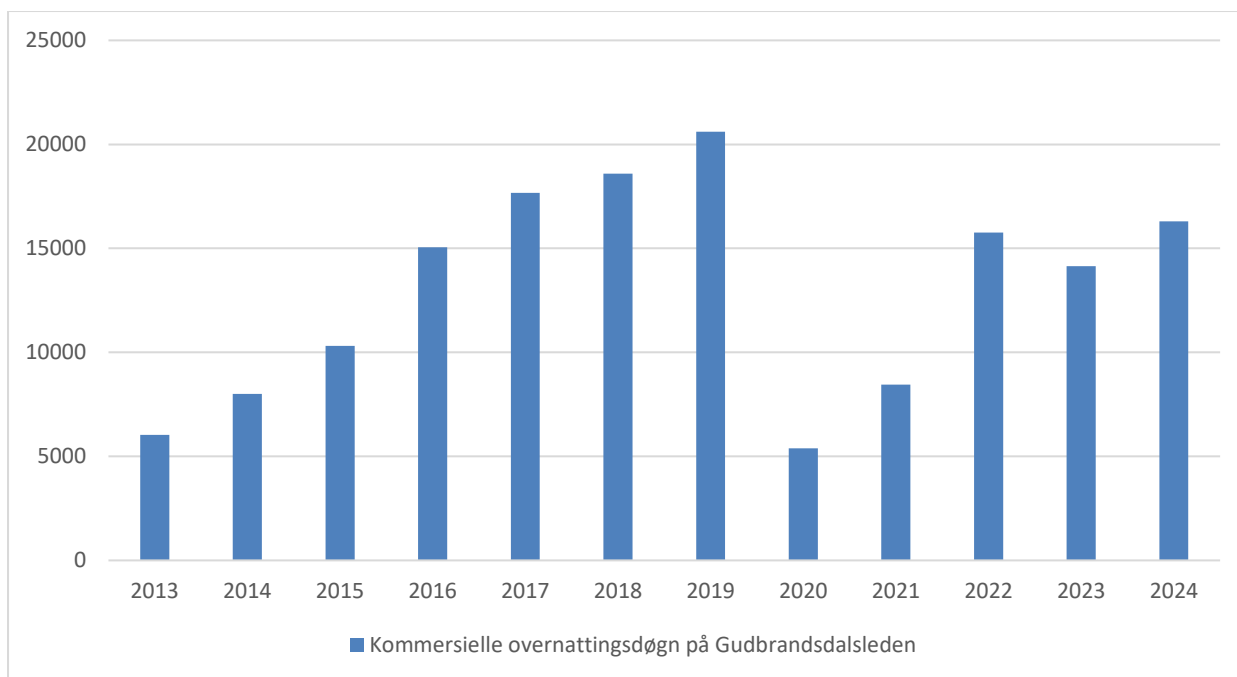
Tabellen under viser tall for overnatting på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden sett samlet.

Som tabellen over viser var det totale antall registrerte betalte overnattingsdøgn for Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden samlet 18 466 pilegrimer i 2024. Sammenlignet med 16 050 overnattinger i 2023 gir dette en økning på 15 % i forhold til foregående år. (Hotell i Trondheim og Oslo utelatt). Med «betalte overnattingsdøgn» menes at overnatting i gapahuker, telt, koier og liknende ikke er tatt med.

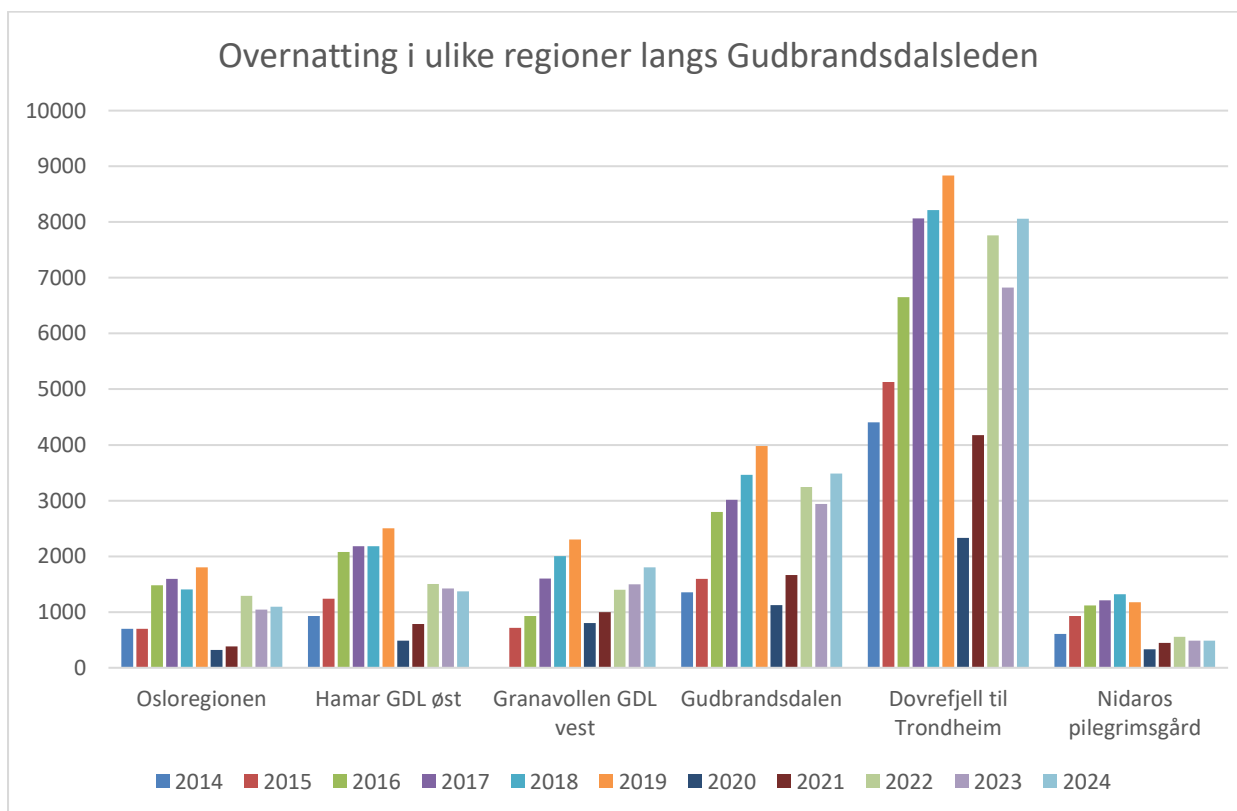
3.2 Regional overnatting totalt på Gudbrandsdalsleden.

Gudbrandsdalsleden er den pilgrimsleden som har mest infrastruktur, flest overnattingsteder og flest pilegrimer. Tabellen under viser statistikk over regional overnatting dvs. kommersielle overnattingsdøgn, totalt på Gudbrandsdalsleden.

Totalt registrerte betalte overnattingsdøgn for Gudbrandsdalsleden i sin helhet var 16 293 pilegrimer i 2024, mens det var 14 149 stk. i 2023. Dette tilsvarer en økning i antall overnattinger på ca. 15 % fra 2023 til 2024.

Diagrammet under viser fordeling av overnatting på ulike regioner langs Gudbrandsdalsleden; Osloregionen, Hamar Gudbrandsdalsleden øst, Granavollen Gudbrandsdalsleden vest, Gudbrandsdalen, Dovrefjell til Trondheim og Nidaros Pilegrimsgård.

Merknad. Dovrefjellsregionen er oppdelt på 2 regionale Pilegrimssentre, men statistikken er på «Dovrefjell til Trondheim» for å sikre stabil rapportering over tid.

Tabellen under viser i tall, den samme dataen som i diagrammet ovenfor. I diagrammet kan man enkelt se trenden og størrelsen på overnatting i de ulike regionene, mens i tabellen finner man de absolutte tallene samt økning og minskning det siste året.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent 2024 i forhold til 2023
Osloregionen	700	1480	1594	1408	1804	318	384	1292	1044	1095	+4,8 %
Hamar GDL øst	1241	2079	2182	2180	2506	485	785	1504	1426	1370	-4 %
Granavollen GDL vest	718	928	1603	2002	2300	800*	1000*	1400*	1500*	1800	+ 20 %
Gudbrandsdalen	1595	2798	3013	3462	3981	1125	1666	3243	2941	3485	+ 18 %
Dovrefjell inn til Trondheim	5132	6651	8065	8214	8836	2331	4174	7759	6825	8059	+ 18 %
Nidaros pilegrimsgård	932	1119	1208	1322	1174	333	444	555	489	484	- 1 %
Totalt	10318	15055	17665	18588	20601	5392	8453	15753	14149	16293	+ 15 %

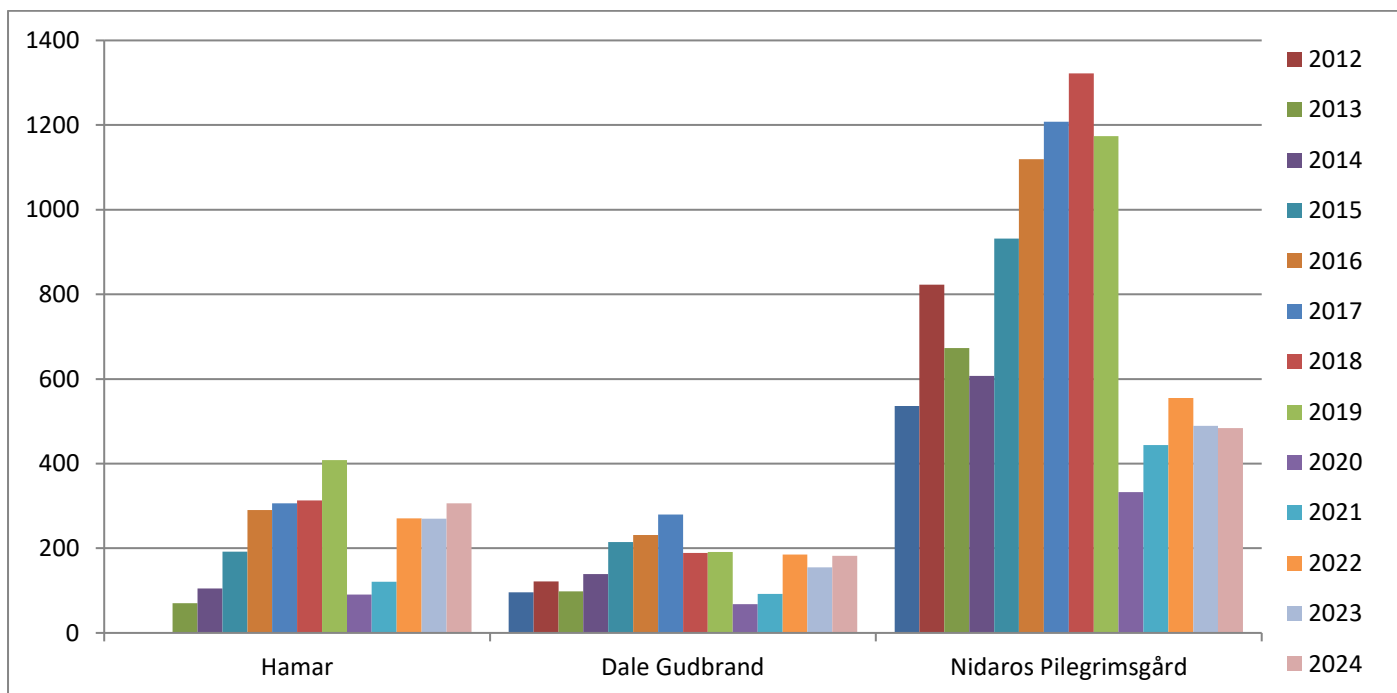
**Granavollen estimerer noe om mengden overnattinger.*

Steinlegging langs Pilegrimsleden gjennom Drivdalen i Oppdal kommune. Foto: Mattias Jansson

3.3 Overnatting av pilegrimer på de regionale sentrene på Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden

Flere av de regionale pilegrimssentrene tilbyr overnatting for pilegrimer i egne lokaler. Diagrammet under viser antall overnattinger for 2011 til og med 2023 på de regionale sentrene; Hamar Pilegrimssenter, Pilegrimssenter Dale Gudbrand og Nidaros Pilegrimsgård.

Tabellen under viser antall overnattinger på de tre regionale pilegrimssentrene fra 2012 tom. 2024.

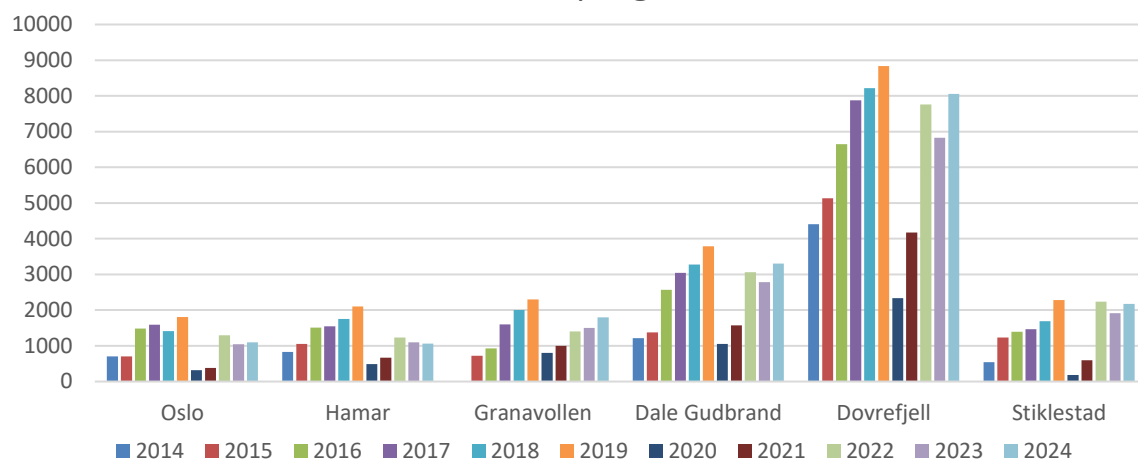
Overnatting på senter	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hamar Pilegrimssenter		70	105	192	290	306	330	408	91	121	271	270	306
Dale Gudbrands gard	122	98	139	215	231	319	189	191	68	92	185	155	182
Nidaros Pilegrimsgård	823	673	607	932	1119	1208	1322	1174	333	444	555	489	484
Sum	945	841	851	1339	1640	1833	1841	1773	498	657	1011	914	972

For de tre pilegrimssentrene som tilbyr overnatting ble det i 2024 registrert 972 overnattinger, mot 914 registrerte overnattinger i 2023. Dette er en økning på 1,7 %.

3.4 Regional overnatting av pilegrimer langs Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden utenom Pilegrimssenter.

Flere av de regionale pilegrimssentrene i Norge har egen overnatting. Dette gjelder Pilegrimssenter Hamar, Pilegrimssenter Dale Gudbrand samt Nidaros Pilegrimsgård i Trondheim. Dette presenteres under punkt 3.3. Søylediagrammet under viser oversikt over antall kommersielle overnattingsdøgn utenom pilegrimssenter for områdene Oslo, Hamar, Granavollen, Dale Gudbrand, Dovrefjell og Stiklestad.

Overnatting langs Gudbrandsdalsleden og St.Olavsleden foruten pilegrimssenter

I tabellen under er også tall for overnattingsdøgn utenom pilegrimssenter i Gudbrandsdalen tatt med.

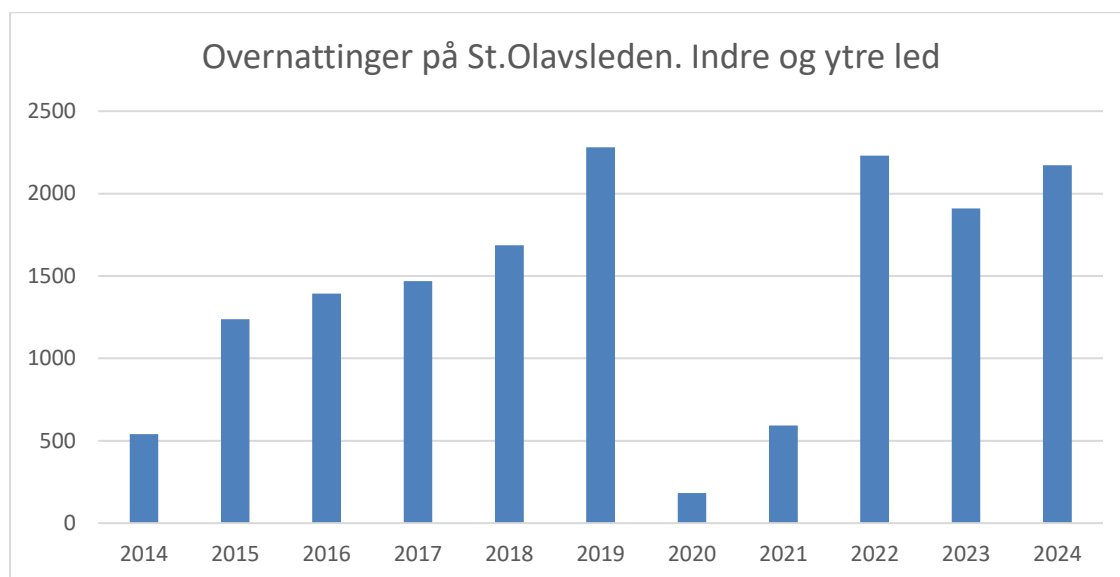
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Osloregionen	700	700	1480	1594	1408	1804	318	384	1292	1044	1095
Hamar GDL øst	827	1049	1511	1548	1750	2098	485	664	1233	1101	1064
Granavollen GDL vest		718	928	1603	2002	2300	800	1000	1400	1500	1800
Gudbrandsdalen	1214	1380	2567	3040	3274	3790	1057	1574	3058	2786	3303
Dovrefjell	4406	5132	6651	7880	8214	8836	2331	4171	7759	6825	8059
Stiklestad	540	1237	1393	1469	1687	2280	183	593	2233	1901	2173
Totalt	7687	10216	14530	17134	18335	21108	5174	8386	16975	15157	17494

Totalt ble det registrert 17 494 eksterne overnattingsdøgn i 2024 sammenlignet med 15 157 stk. i 2023, se tabell over. Dette gjelder på Gudbrandsdalsleden fra Oslo i sør til Øysand i nord, samt fra St. Olavsleden på strekningen svenskegrensa til Trondheim. Tallene inkluderer ikke overnatting i Oslo by, Trondheim by eller på de regionale pilegrimssentrene. Overnattingstallene indikerer en økning på 15,4 % mellom 2023 og 2024 på de to ledene sett samlet.

På de respektive ledene var det mellom 2023 og 2024 en økning på 15,6 % på Gudbrandsdalsleden. For St. Olavsleden var det en økning på 14,3 % mellom 2023 og 2024. En mulig årsak til økningen på Gudbrandsdalsleden er at ferdsele begynner å bli normal etter flere år med koronarestriksjoner samt etterfølgende uvær i 2023.

3.5 Overnattinger på St. Olavsleden

På St. Olavsleden har man de siste årene hatt en jevn økning grunnet økt popularitet. Pilegrimssenter Stiklestad samler inn overnattingsstatistikk fra ca. 25 overnattingssteder. Dette er alt fra små herberger, til pensjonater og hoteller. Tallene gjelder overnattende pilegrimer. Tall fra hoteller på de større tettstedene som Verdal, Stjørdal og Trondheim er ikke med.

Diagrammet og tabellen viser statistikk over overnatting for de to ledene St.Olavsleden Indre og Ytre led. Den indre leden regnes fra svenskegrensa til Trondheim via Værnes. Ytre led starter i Munkeby og går ut over Frosta og til Trondheim med båt.

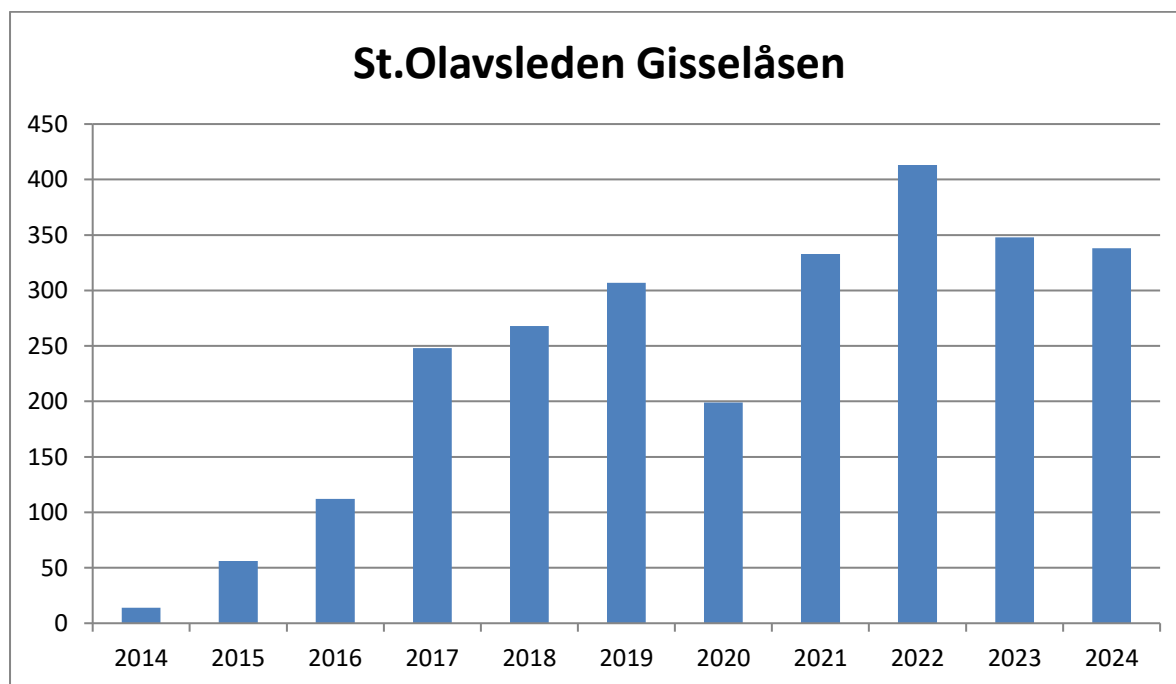
Årstall	St. Olavsleden Ytre led	St. Olavsleden Indre led	Totalt
2015	211	1026	1237
2016	237	1156	1393
2017	286	1183	1469
2018	298	1389	1687
2019	401	1879	2280
2020	38	145	183
2021	91	502	593
2022	255	1978	2233
2023	556	1354	1910
2024	734	1439	2173

Tabellen under viser statistikk over antall overnattende pilegrimer langs norsk side av St. Olavsleden i 2024, fordelt på nasjonaliteter. Disse tallene sammenliknes med tall fra Gisselåsen, nær startpunktet av St. Olavsleden i Selånger (Sundsvall) i Sverige. Tallene er basert på rapporteringer fra Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad.

Nasjonalitet	% av overnattinger Norge	% av passerende i Gisselåsen
Nederland	39%	29 %
Sverige	17%	20 %
Tyskland	14%	13 %
Norge	10%	3,6 %
Belgia	5 %	5,3 %
England	3%	4,4 %
Polen	2%	-
USA/Canada	2%	3 %
Italia	1,5%	0,9 %
Sveits/Østerrike	1,5 %	2,4 %
Ukraina	1%	-
Tsjekkia/Slovakia	1%	1,5 %
Asia	1%	-

St. Olavsleden starter i Selånger (nær byen Sundsvall) ved østkysten av Sverige. Siden 2014 har en lokal svensk aktør samlet inn statistikk som viser passeringer ved Gisselåsen ca. 8 km vest for Selånger.

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall passeringer	14	56	112	248	268	307	199	333	413	348	338

I løpet av året 2024 hadde 338 registrerte pilegrimer på St. Olavsleden passert Gisselåsen. 41 av disse brukte sykkel. 111 pilegrimer hadde Trondheim som slutt mål. 118 hadde med telt og 4 hadde hengekøye. 50 % var damer (169 stk.) og 50 % var menn (169 stk.).

Registrerte besøkende fordelt seg slik i 2024 på periodene april til oktober. (Antall passerende i 2023 i parentes):

April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober
1 (1)	50 (52)	110 (98)	115 (117)	46 (63)	16 (16)	0 (1)

Siden starten av registreringen på Gisselåsen i 2014 har 61 nasjonaliteter passert Gisselåsen. I 2024 fordelte de besøkende seg på følgende nasjonaliteter: Nederland 97 stk., Sverige 69 stk., Tyskland 44, Belgia 18, Storbritannia 15, Norge 12, USA 10, Danmark 6, Sveits 5, Tsjekkia 5, Spania 4, Ungarn 3, Østerrike 3, Italia 3, Australia 2, New Zealand 2, Bulgaria 2, Litauen 2 samt Irland, Malaysia, Brasilia Colombia og Canada. Ukjent nasjonalitet: 27 stk.

Kilde til disse tallene fra St. Olavsleden ved Gisselåsen er Tommy & Sigrid Nordvall. De har i snart ti år notert statistisk data, servert kaffe og vært et flott vertskap for passerende pilegrimer.

Visningstur langs Gudbrandsdalsleden med media og turoperatører. Foto Mattias Jansson

4 Borgleden og Pilegrimssenter i Sarpsborg

Det er en god utvikling når man ser på statistikken for både vandrende pilegrimer samt annet kulturarbeid med pilegrimstema langs Borgleden. Mengden overnattende pilgrimer øker jevnlig på herberger og hoteller, og det er godt besøk av pilegrimer i kirkene langs Borgleden. I 2024 ble det arrangert 6 ulike pilegrimsrelaterte arrangementer med til sammen 584 deltakere og det ble registrert at 64 pilegrimer var innom pilegrimssenteret i Sarpsborg for å få informasjon og veiledning.

5 Kystpilegrimsleia

Kystpilegrimsleia er en sjøbasert pilegrimsled med innslag av vandring til, og rundt de 26 nøkkelstedene som befinner seg langs leia. Nøkkelstedene er plasser som representerer kirker, museum, fyr og andre kultursteder. Siden Kystpilegrimsleia ble godkjent i 2017 har man registrert stor aktivitet langs denne pilegrimsleden. Langs Kystpilegrimsleia har man allerede mange besøkende og gjennomfører flere kulturarrangementer. *Kystpilegrim* har nå blitt en del av denne tematikken. Mange av nøkkelstedene hadde mye virksomhet og besøk også før etableringen av Kystpilegrimsleia, men sannsynligvis vil arbeidet med Kystpilegrimsleia bidra til økning i tallene hos nøkkelstedene. De tallene som det vises til, gjelder for både kystpilegrimer og, i størst grad, andre besøkende.

Vandring på øya Kinn. Foto: Mattias Jansson

De fire pilegrimssentrene langs Kystpilegrimsleia rapporterer inn virksomhet både fra egen regi, samt tall fra relevante nøkkelsteder. Nedenfor presenteres en samlet oversikt over aktivitet innen vært regionalt Pilegrimssenter område.

I Avaldsnesområdet (Avaldsnes, Utstein, Stavanger, Hå og Egersund) ble det i 2024 arrangert 23 pilegrimsvandringar med hele 454 deltakere, sammenlignet med 390 deltakere i 2023. I 2024 arrangerte man 52 pilegrimsgudstjenester med 1331 deltakere, sammenlignet med 2023 da det var 706 deltakere. I denne regionen ble det registrert 3017 overnattinger av pilegrimer i 2024 mot 1038 i 2023. På nøkkelstedene var det stor aktivitet og det ble gjennomført flere arrangement. Eksempel på disse er pilegrimsvandringar, tematiske foredrag, innendørs- og utendørgudstjenester samt ulike temasamlinger.

Besøk til nøkkelstedene langs Kystpilegrimsleia i Pilegrimssenter Avaldsnes sitt område (tabell under):

	2021	2022	2023	2024	Ev. merknad
Besøk til Utstein Pilegrimsgård av pilegrimer	856	680	464	848	Til Utstein Pilegrimsgard
Besøk til Utstein Kloster av alle (inkl. pilegrimer)	17191	23481	25036 11568	-	Besøk Solgte billetter
Besøk til Hå gamle prestegård av pilegrimer	480	566	1067	1661	Stille rom og gjestebok
Olavskirken på Avaldsnes	4271	8755	9316	-	Avaldsnes, solgte billetter
Nordvegen Historiesenter		35238	39 913	39096	

I Bergen registrerte man stor aktivitet på nøkkelstedene i regionen i 2024. På Moster Amfi hadde man 35 228 besøkende derav ca. 26 000 i forbindelse med Mosterjubeleet 2024. På Halsnøy kloster telte man 3349 besøkende, derav 108 pilegrimer. På Kongsgården på Lygra telte man 11 010 besøkende, inkludert pilegrimer. Det ble arrangert 27 kystpilegrimsrelaterte arrangement med til sammen 4914 deltakere.

I **Seljeområdet** var det mye aktivitet og flere arrangementer på de ulike nøkkelstedene i løpet av 2024. På Kinn kyrkje var det 3 100 besøkende og 2000 besøkende på Kinnaspelet like ved. Ved Selja Kloster var det 4186 besøkende og på Kvernsteinsparken var det 3680 besøkende, noe som er en økning fra 2023 da det var 2497 besøkende. På Gulatinget var det 13 884 besøkende, basert på telling av besøkende i parken like ved. Til Selje prestegård og regionalt pilegrimssenter var det 2000 besøkende, derav 145 pilegrimer. I regionen ble det arrangert et stort utvalg av ulike aktiviteter relatert til Kystpilegrimsleia eller regional historie, med mange tusen deltakere, deriblant på Kinnaspelet og Seljumannamessen. Andre eksempler på aktiviteter var Verdiseilas med ungdommer, temasamlinger, kulturaktiviteter, barne- og ungdomsaktiviteter, samt åpen kirke med innendørs- og utendørsgudstjenester. Det ble også arrangert flere pilegrimsvandringar med ulike temaer. Det ble registrert 153 overnattende pilegrimer på 8 overnattingsteder (mot 126 i 2023).

I området til **Smøla Pilegrimssenter** var det mye aktivitet i 2024. På nøkkelstedet Borgund hadde man 2426 besøk på museet. Tall fra kirke var ikke tilgjengelig i 2024 p.t. På nøkkelstedet Veøya hadde man 1505 besøkende, noe som er omtrent det samme som i 2023. På nøkkelstedet Kværnes med stavkirken hadde man 13 550 besøkende, noe som er en økning fra 11 273 besøkende i 2023. Dette kan sammenliknes med 2022, da det var 5985 besøkende. Den store økningen skyldes økt mengde båtbasert turisme. På Nøkkelsted Herøy gikk man fra 1106 besøkende i 2022 til hele 1606 besøkende i 2023. Dette tallet ble passert med god margin i 2024 med 2113 besøkende relatert til pilegrimsarbeidet.

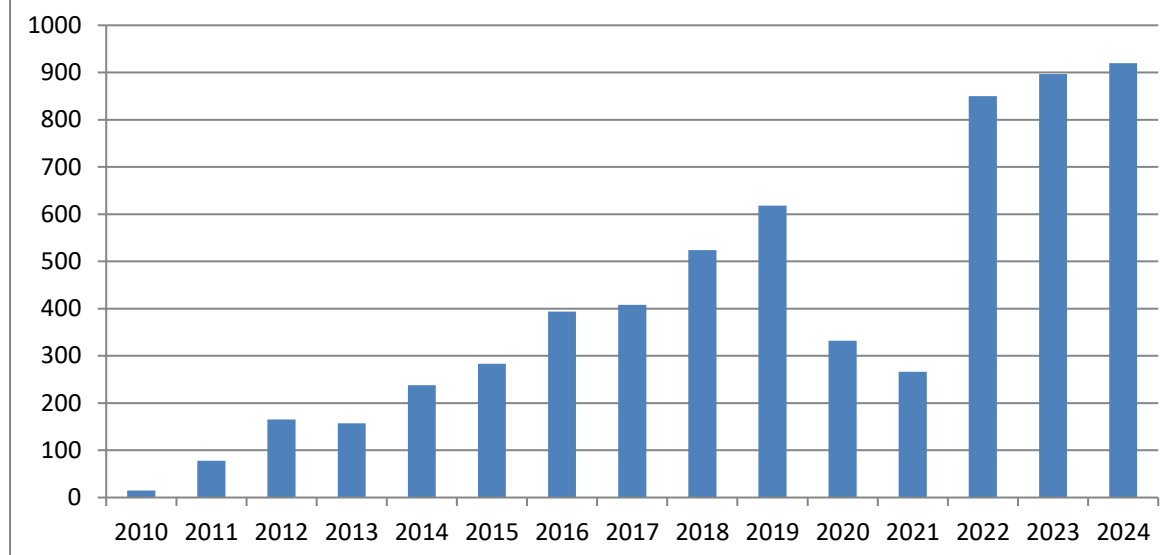
På kulturstedet Gurisenteret på Smøla hadde man 5000 besøkende i 2024, mot 4000 besøkende i 2023, 5600 i 2022 og 1 500 året før det. Nøkkelsted Hitra med Dolm hadde 946 besøkende i 2024, sammenliknet med 2936 besøk året før, og nøkkelsted Frøya med Sula hadde 270 besøkende i 2024 mot 455 i 2023.

For overnattende pilegrimer, på 10 ulike overnattingsteder, registrerte man en nesten dobling i løpet av året med 213 overnattingsdøgn, noe som er en positiv utvikling. I tillegg arrangerte man et 30-talls pilegrims- eller kystkulturaktiviteter med til sammen over 5089 deltakere.

6 Antall langvandrere fra Regionalt Pilegrimssenter Oslo.

Regionalt Pilegrimssenter Oslo registrerer pilegrimer som starter sin vandring fra dette senteret. Tabellene viser statistikk over antall utsendte langvandrere, dvs. pilegrimer som skal vandre i mer enn to dager fra Oslo regionale Pilegrimssenter. Merknad. Dette er *utsendte* vandrende pilegrimer fra Oslo regionale Pilegrimssenter. Det er sannsynlig at en del pilegrimer startet fra Oslo på egen hånd, uten at man fikk dem registrert. Det reelle tallet er derfor å anta noe høyere.

Registrerte langvandrere ut fra Oslo

Som tabellen over viser, ble det registrert 920 utsendte pilegrimer i 2024, sammenlignet med 897 stk. i 2023. Dette tilsvarer en økning på 2,6 % fra 2023 til 2024. Tabellen under viser at 67 % av disse var utenlandske pilegrimer og 31 % av totalen var tyskspråklige.

Årstall	Antall vandrere	Antall utsendte nasjonaliteter	Utenlandske pilegrimer i %	Tyskspråklige pilegrimer i % av totalen	Antall besøk på sentret
2012	165	20	65 %	32%	
2013	157	19	61 %	30%	
2014	238	12	43 %	24%	1150
2015	283	19	60 %	31%	1300
2016	394	17	65 %	28%	1400
2017	408	25	61 %	30%	1250
2018	524	31	70 %	41%	1550
2019	618	25	77 %	41%	1500
2020	332	15	21 %	15%	800
2021	266	23	45 %	21%	1090
2022	850	35	67 %	33%	1239
2023	897	28	74 %	37%	1703
2024	920	28	67 %	31 %	1626

Foto: Regionalt Pilegrimssenter Oslo

Oslo Pilegrimssenter sendte i 2024 ut totalt 28 ulike nasjonaliteter langs Pilegrimsledene i Osloregionen. I tillegg registrerte de 148 overnattinger langs den nyetablerte Tunsbergleden mellom Larvik til Haslum kirke i Bærum.

Man ser en nedgang i antall besøkende på sentret fra 2023 til 2024. Dette skyldes at sentret flyttet til andre lokaler midt i sesongen 2024. Det er å anta at dette tar seg opp i sesongen 2025.

7 Antall mottatte pilegrimer på Nidaros Pilegrimsgård

På Nidaros Pilegrimsgård blir alle ankommende pilegrimer tilbudt kaffe, en prat og om de ønsker det kan de bli registrert og få Olavs brev eller pilegrimsdiplom. Ikke alle pilegrimer som kommer til Trondheim og Nidarosdomen oppsøker nødvendigvis Nidaros Pilegrimsgård. Det totale antallet pilegrimer som kommer til Trondheim er derfor sannsynligvis noe større enn det som vises i denne tabellen.

Mottatte pilegrimer på Nidaros Pilegrimsgård, langvandrere og kortvandrere	
År	Antall
2012	900
2013	900
2014	1365
2015	2139
2016	2329
2017	2674
2018	2983
2019	2971
2019 Derav langvandrere	1465
2020- Kun langvandrere	449
2021 Langvandrere	857
2022 Langvandrere	1563
2022 Kortvandrere	661
2023 Langvandrere	1483
2023 Kortvandrere	1100
2024 Langvandrere	1579

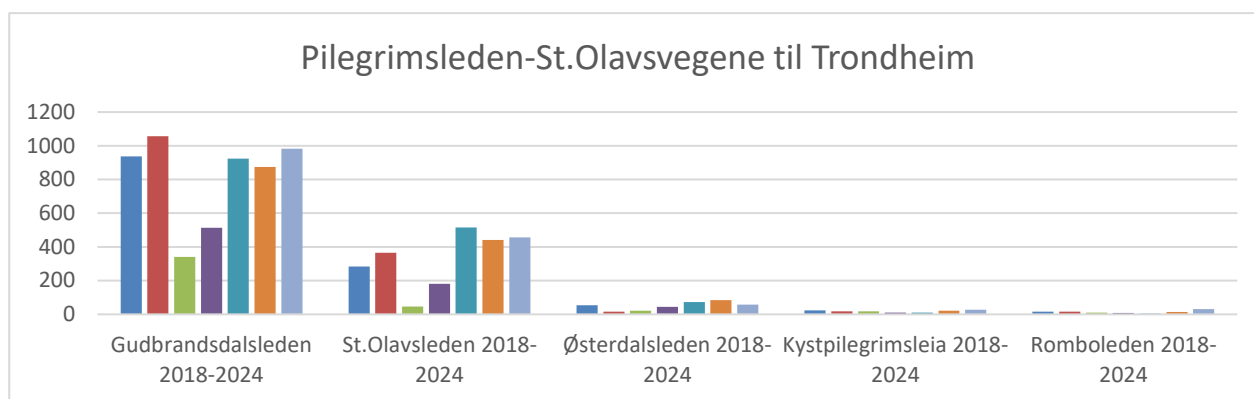
Nidarosdomen i ettermiddagssol med O-stenen i forgrunnen.

Foto Mattias Jansson

I 2024 var det 1579 langvandrere, pilegrimer som hadde vandret mer enn to dager, som ankom Nidaros pilegrimsgård. Til sammenligning var det 1483 langvandrere i 2023. Dette er en økning på 6,5 %.

7.1 Valg av pilegrimsled for langvandrere som ankom Nidaros Pilegrimsgård i Trondheim

Diagrammet under viser en oversikt over hvilken pilegrimsled som ble valgt av langvandrere som ankom Nidaros pilegrimsgård. Man ser at Gudbrandsdalsleden var den foretrukne leden, med St. Olavsleden på andreplass i denne oversikten.

Tabellen under viser at av det totale antallet på 1579 langvandrere registrert på Nidaros pilegrimsgård i 2024, hadde 982 pilegrimer valgt Gudbrandsdalsleden, mens 456 pilegrimer valgte St. Olavsleden, 57 pilegrimer valgte Østerdalsleden, 27 stk. valgte kystpilegrimsleia, 31 stk. valgte Romboleden og 20 stk. hadde valgt andre leder før de ankom Nidaros Pilegrimsgård.

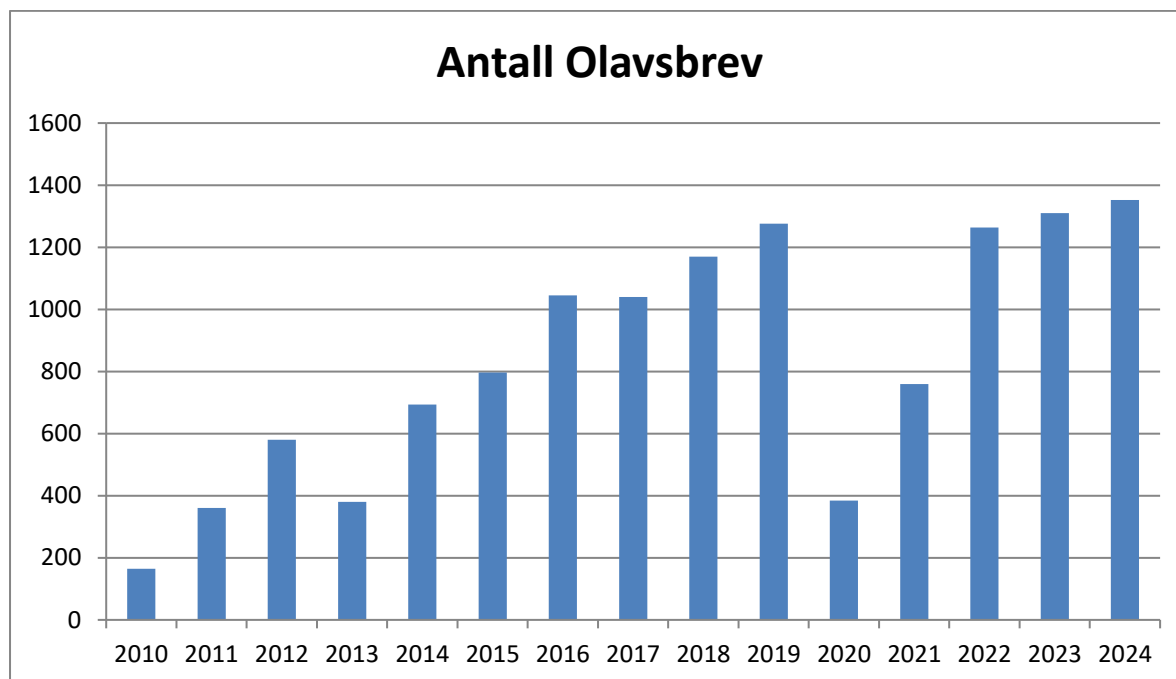
Langvandrere til Nidaros pilegrimsgård	Antall i 2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gudbrandsdalsleden	941	1056	341	513	923	874	982
St.Olavsleden	285	366	47	181	515	441	456
Østerdalsleden	53	15	21	45	73	84	57
Kystpilegrimsleden	24	17	17	10	10	22	27
Romboleden	15	15	10	9	5	14	31
Andre leder	8	2	13	99	38	48	20
Totalt	1 326	1 471	449	857	1 563	1 483	1 579

For mer utfyllende statistikk fra Pilegrimsmottaket på Nidaros Pilegrimsgård frem til 2024, se

https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/images/2024-Statistikkrapport-Pilegrimssenter-Trondheim_2025-01-31-121534_wcve.pdf

8 Olavsbrev

Olavsbrevet er en utmerkelse for pilegrimer som vandrer de siste 10 milene på en av de ulike pilegrimsledene inn til Nidaros. Olavsbrevet gis også til de som rir eller sykler de siste 20 milene, eller samler minst 6 stempler fra nøkkelstedene langs Kystpilegrimsleia.

Antall utstedte Olavsbrev økte med 3,2 % fra 2023 (1310) til 2024 (1352).

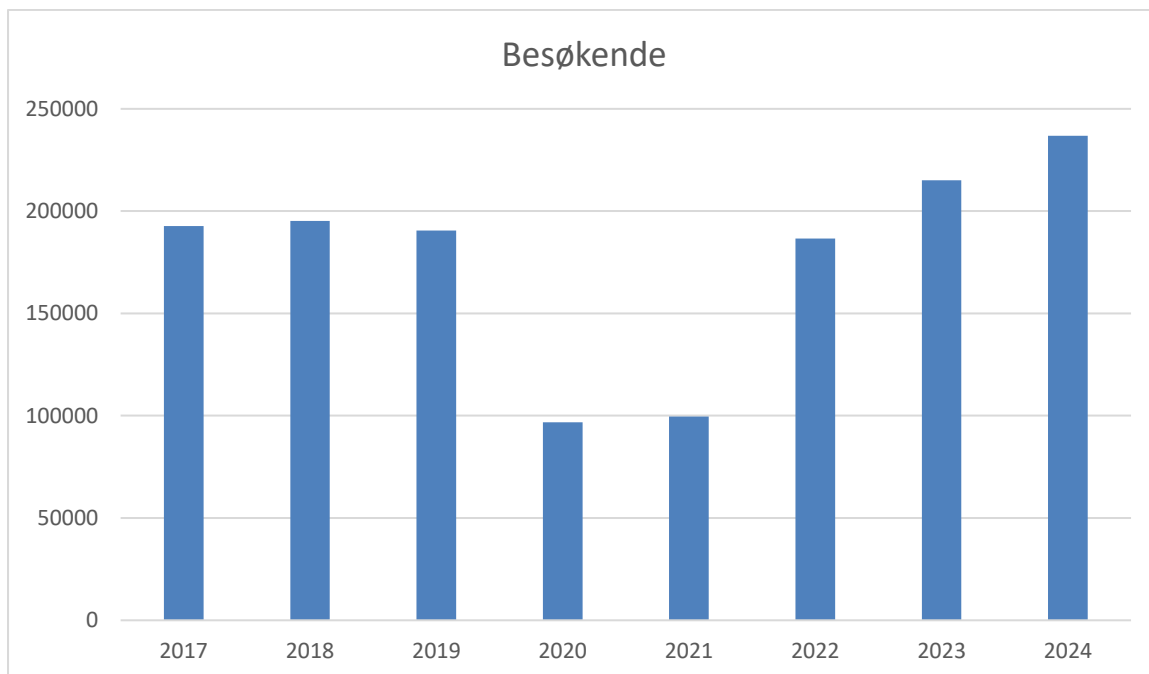
Nidaros pilegrimsgård i Trondheim der Olavsbrevet deles ut. Foto: Mattias Jansson

År	Antall Olavs brev
2010	165
2011	360
2012	580
2013	380
2014	693
2015	797
2016	1045
2017	1040
2018	1170
2019	1276
2020	384
2021	760
2022	1264
2023	1310
2024	1352

9 Besøkende til Nidaros domkirke

Nidarosdomen er sluttpunktet for Pilegrimsledene. Det er også et stort besøksmål for Kulturturister. Denne statistikken viser det totale antallet besøkere med billett. Hensikten med å ta med disse tallene er å vise hva besøksutviklingen på Nidarosdomen som pilegrimsmål, både for pilegrimer men også andre kulturturister.

Tall for besøkende til Nidaros domkirke viser at det i 2024 var 236 610 personer som besøkte Nidarosdomen med billett. Gudstjenester og konsertarrangementer er ikke tatt med. I 2024 ble det registrert en økning på 21755 besøkende, noe som tilsvarer 10 %. De svake tallene i 2020 og 2021 skyldes ferdselsrestriksjoner på grunn av koronapandemien.

10 Tall fra tråkkematter og Eco counter-tellere langs pilegrimsleden

Noe av registreringen av ferdsel på pilegrimsvegene foregår ved hjelp av Eco counter-tellere og tråkkematter langs leden. Dette blir gjort for å registrere den totale bruken av pilegrimsleden ute i felten altså ikke kun pilegrimer.

10.1 Tråkkematte langs Gudbrandsdalsleden i Skaun.

Tråkkematten teller passeringer over et bestemt sted langs leden før pilegrimen kommer ned til fjorden i Buvika.

Registreringer siden 2014 er foretatt i perioder med litt ulik varighet. I 2014 var det 1652 passeringer på 134 dager, noe som gir ca. 12,3 passeringer per dag. I 2015 var det 1346 passeringer på 112 dager, dvs. ca. 12 passeringer per dag. I 2016 var det 1854 passeringer på 153 dager, som gir ca. 12,3 passeringer per dag. I 2017 var det 1471 passeringer på 110 dager, noe som gir ca. 13,3 passeringer per dag. I 2018 var det 1864 passeringer på 113 dager; ca. 16,5 passeringer per dag. I 2019 var det 1809 passeringer på 139 dager; ca. 13 passeringer per dag. I 2020 var det 1033 passeringer på 137 dager, noe som gir ca. 7,5 passeringer per dag.

I 2021 var det 1669 passeringer på 122 dager, som gir ca. 13,6 passeringer per dag. I 2022 var det 1645 passeringer på 95 dager. Dette gir ca. 17 passeringer per dag. I 2023 var det 1746 passeringer på 152 dager, som gir ca. 11,4 passeringer per dag. I 2024 var det 2009 passeringer på 152 dager. Dette gir ca. 13,2 passeringer per dag.

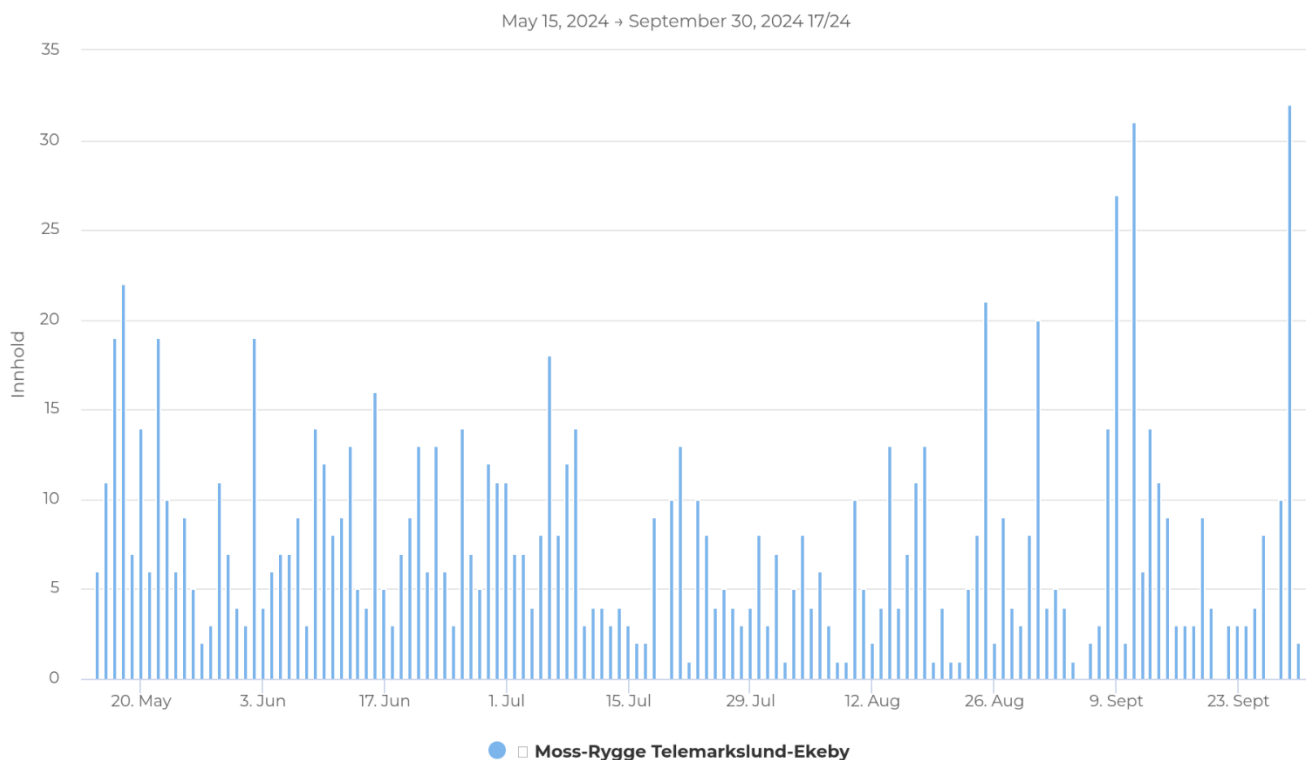
År	Passeringer i en avgrenset periode	Antall passeringer pr dag
2014	1652 passeringer på 134 dager	ca. 12,3 passeringer per dag.
2015	1346 passeringer på 112 dager	ca. 12 passeringer per dag.
2016	1854 passeringer på 153 dager	ca. 12,3 passeringer per dag.
2017	1471 passeringer på 110 dager	ca. 13,3 passeringer per dag.
2018	1864 passeringer på 113 dager	ca. 16,5 passeringer per dag.
2019	1809 passeringer på 139 dager	ca. 13 passeringer per dag.
2020	1033 passeringer på 137 dager	ca. 7,5 passeringer per dag
2021	1669 passeringer på 122 dager	ca. 13,6 passeringer per dag
2022	1645 passeringer på 95 dager	ca. 17 passeringer per dag
2023	1746 passeringer på 152 dager	ca. 11,4 passeringer per dag
2024	2009 passeringer på 152 dager	ca. 13,2 passeringer per dag

(Den store økningen i 2022 skyldes både større aktivitet samt noen færre måledager)

10.2 Eco counter-tellere på Pilegrimsleden.

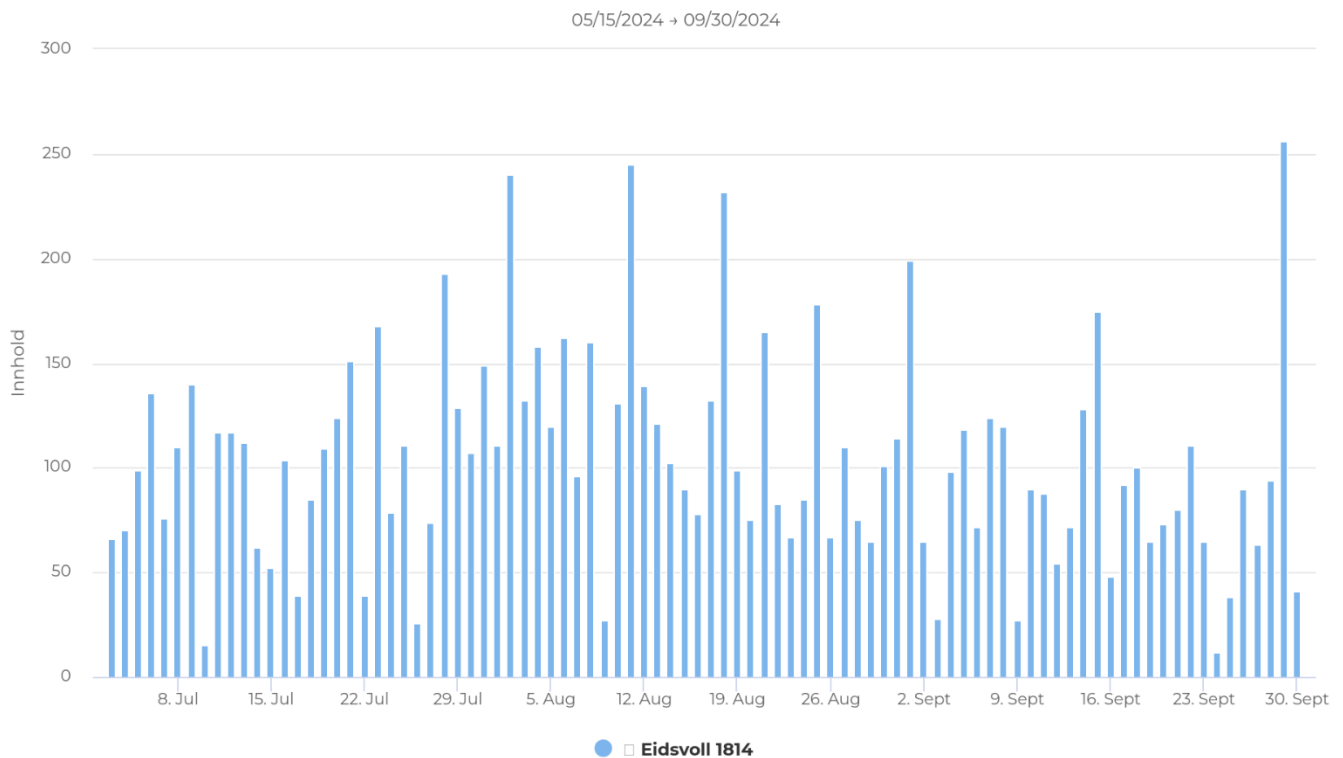
Nasjonalt Pilegrimssenter har plassert ut elektroniske tellere som registrerer ferdsel på Pilegrimsleden. Disse tellerne registrerer den totale bruken av Pilegrimsleden. Tellerne registrerer passeringer i tidspunktet 06:00-23:00. Det innebærer både vandrende pilegrimer samt andre vandere langs leden. Disse tallene presenterer da den samlede bruken, samt pilegrimsledens potensial som kulturell vandringsled for friluftsliv og rekreasjon. I denne rapporten er registreringene mellom 15. mai til og med 30. september tatt med.

Teller 1. Borgleden. Rygge-Telemarkslund. I 2024 var det 1022 passeringer, derav 53 % mot Nidaros. I 2023 var det 1412 passeringer, derav 60 % mot Nidaros.

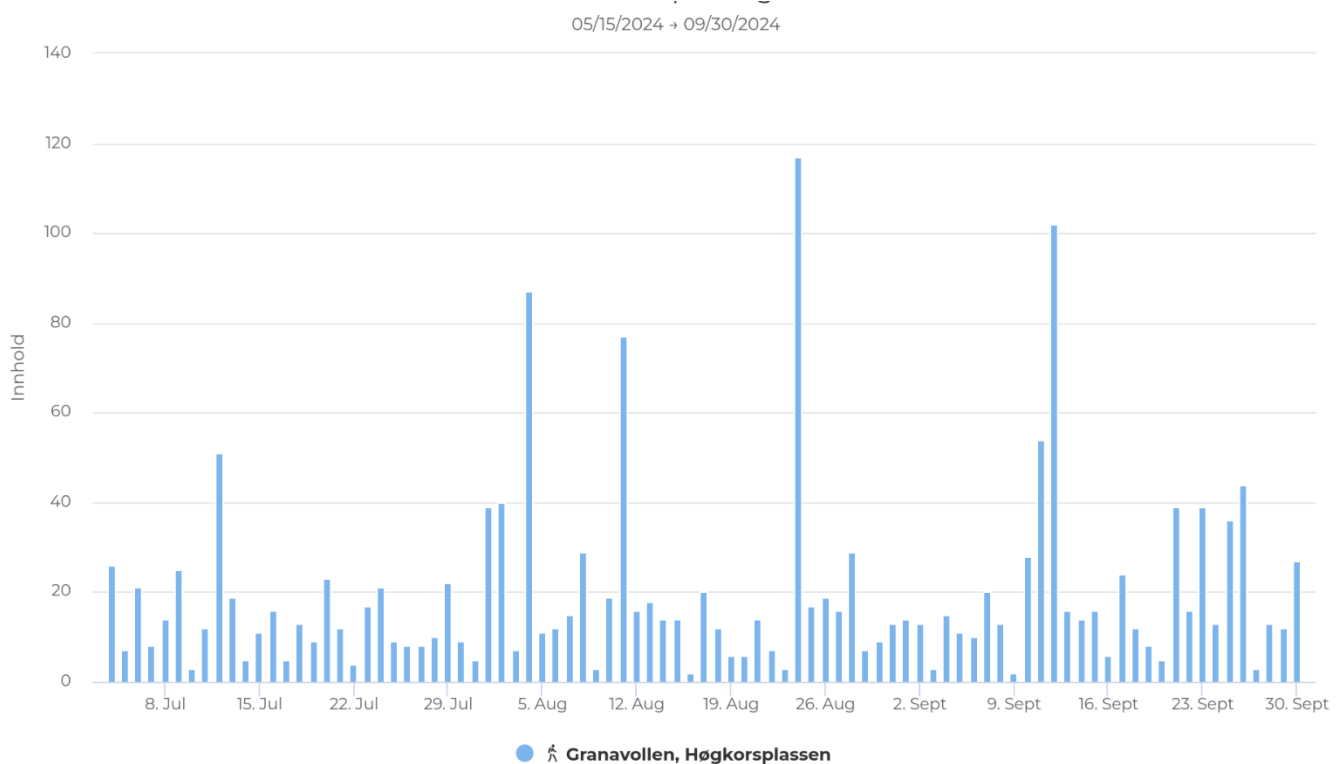

Teller 1. Gudbrandsdalsleden. Eidsvoll.

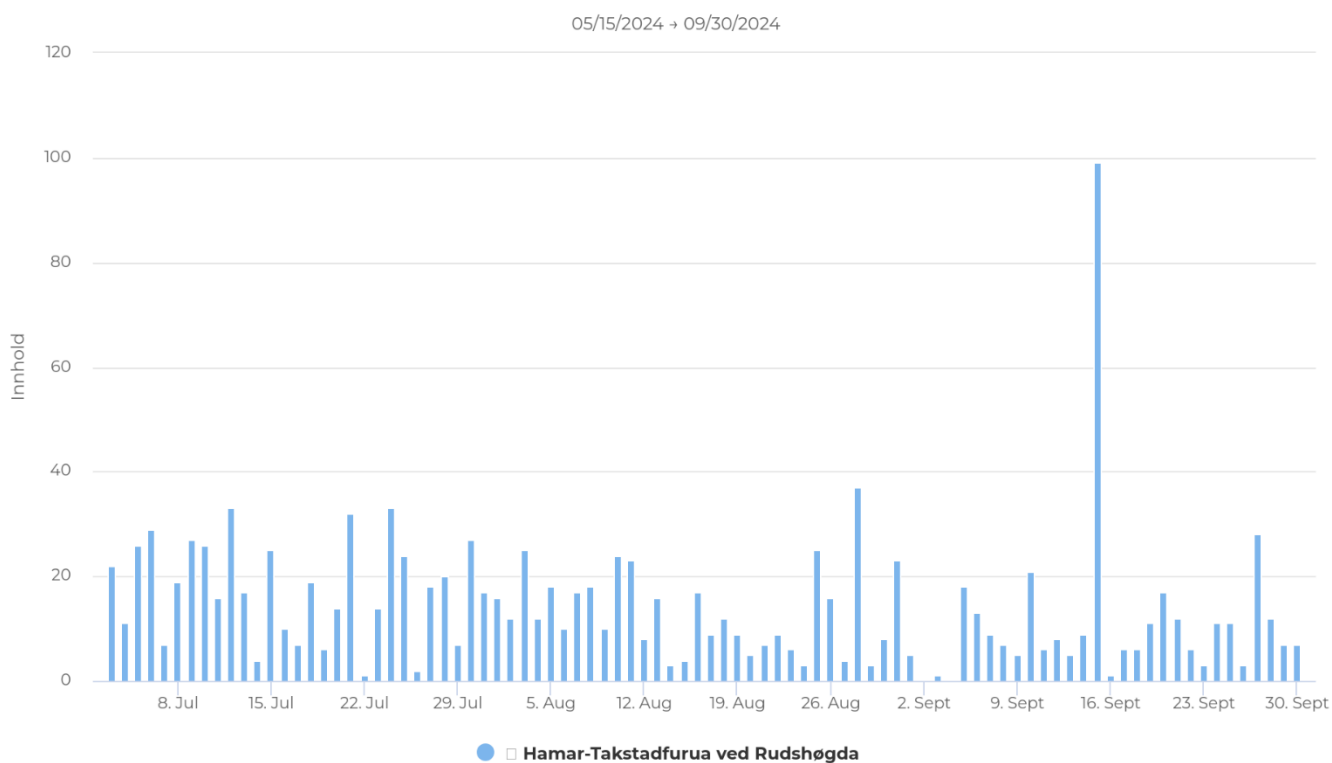
Det var 9305 passeringer fra den 3 juli til 31 september, derav 51 % mot Nidaros.

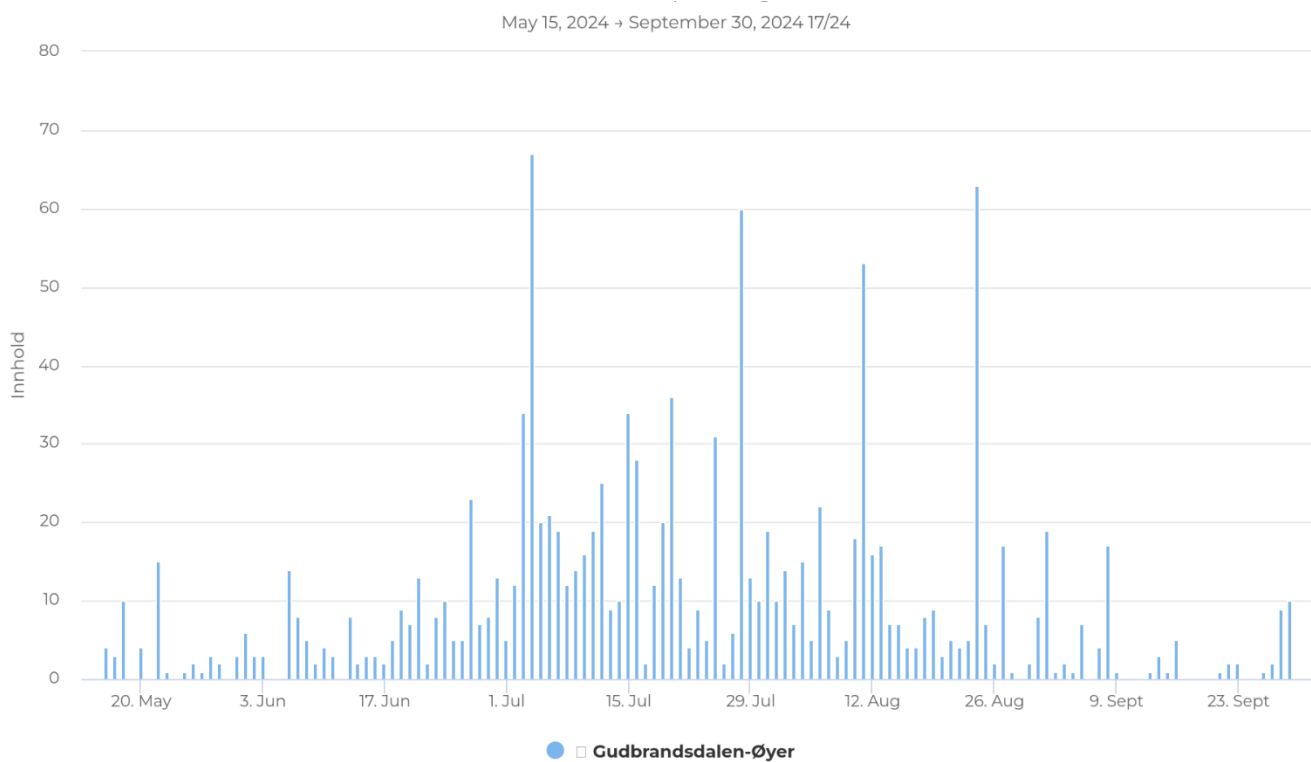
Teller 2. Gudbrandsdalsleden. Høgkorsplassen. Mellom 3 juli og 31 september 2024 var det 1719 passeringer, derav 50 % mot Nidaros.

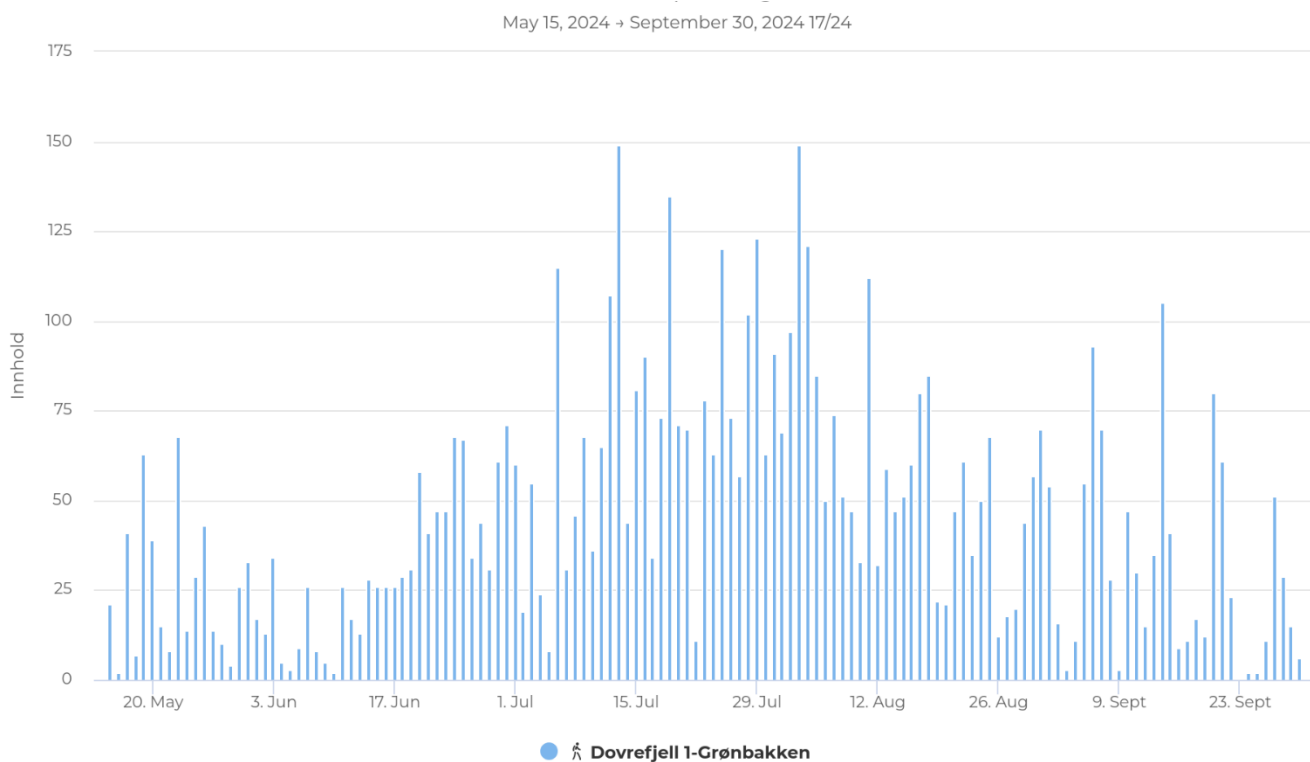
Teller 3. Gudbrandsdalsleden. Tokstadfurua. Ringsaker. Det var 1268 passeringer i 2024, derav 52 % mot Nidaros. I 2023 var det 2067 passeringer, derav 67 % mot Nidaros. I 2022 var 2077 passeringer, derav 67 % mot Nidaros.

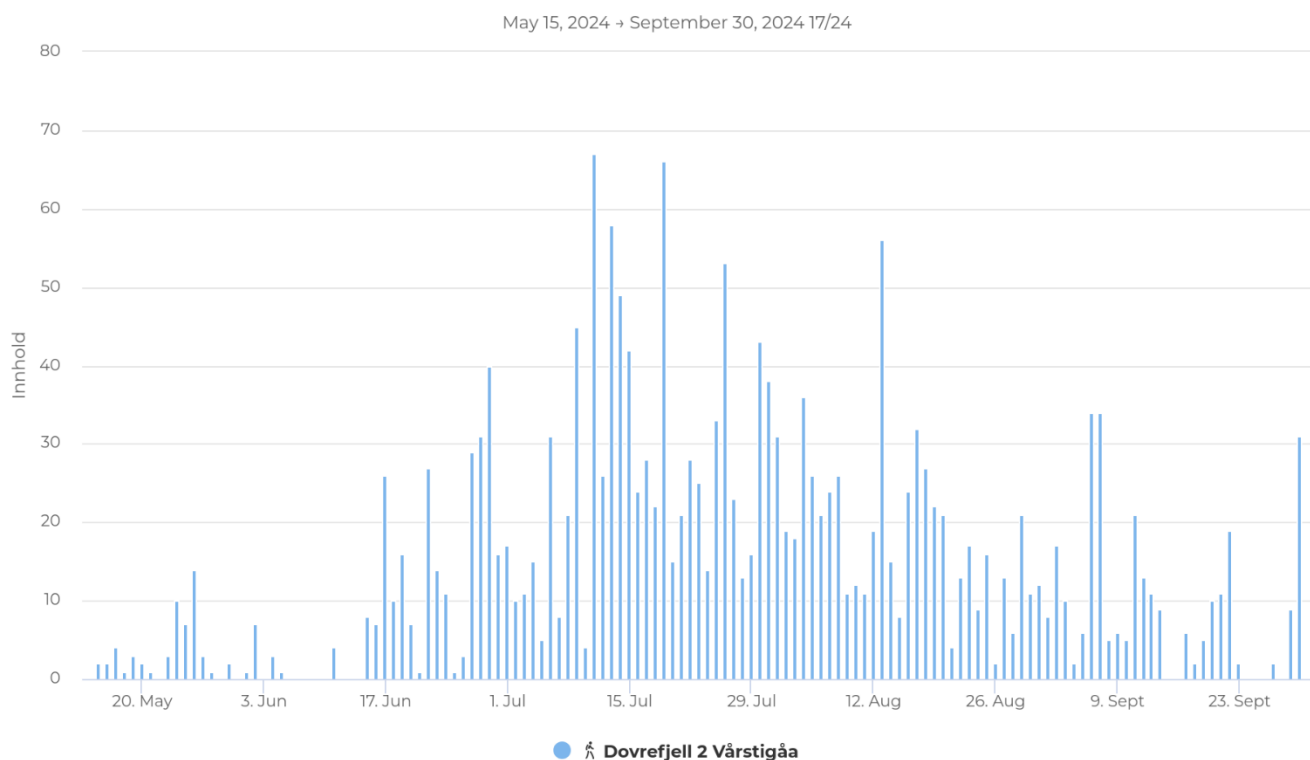
Teller 4. Gudbrandsdalsleden. Øyer. I 2024 var det 1256 passeringer, derav 73 % mot Nidaros.

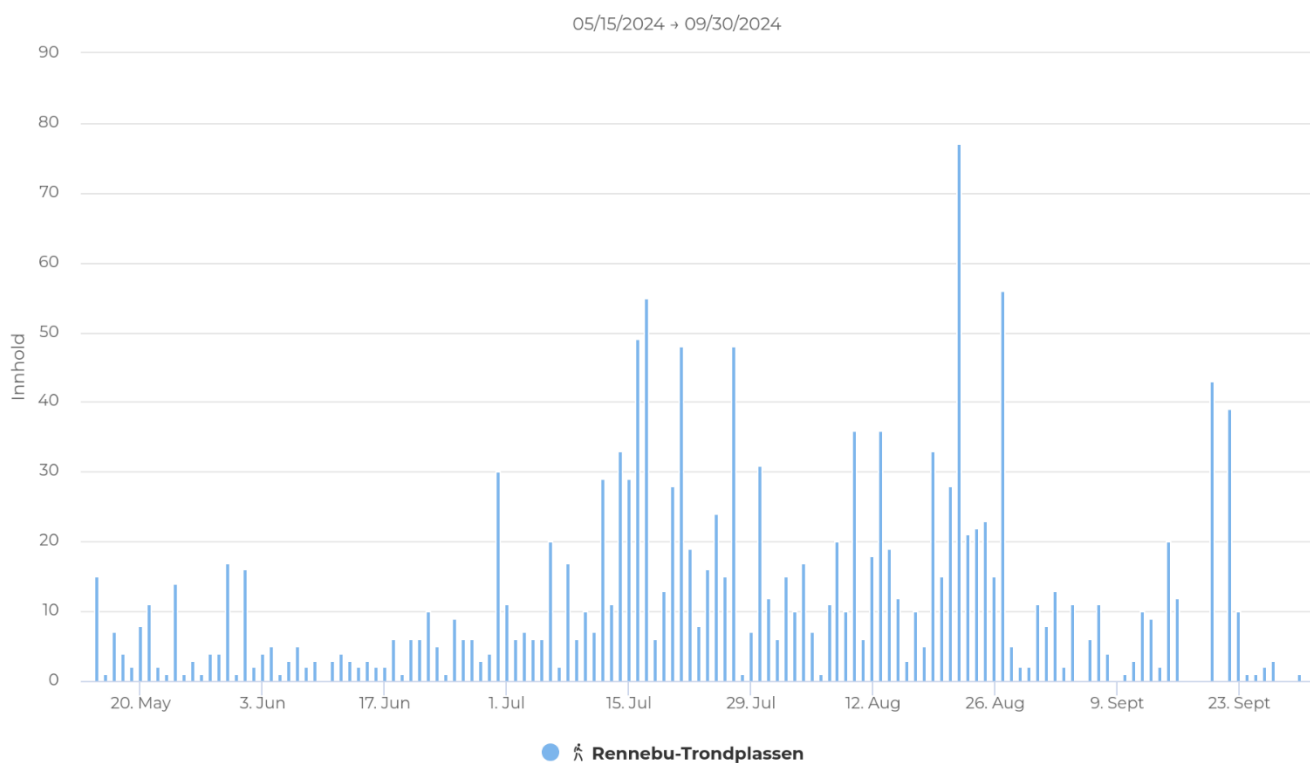
Teller 5. Gudbrandsdalsleden. Hjerkin-Grønbakken. Det var 6274 passeringer i 2024. Av disse var 54 % mot Nidaros. Det var 5498 passeringer i 2023. Da var 49 % av disse mot Nidaros og 51 % mot Dovre.

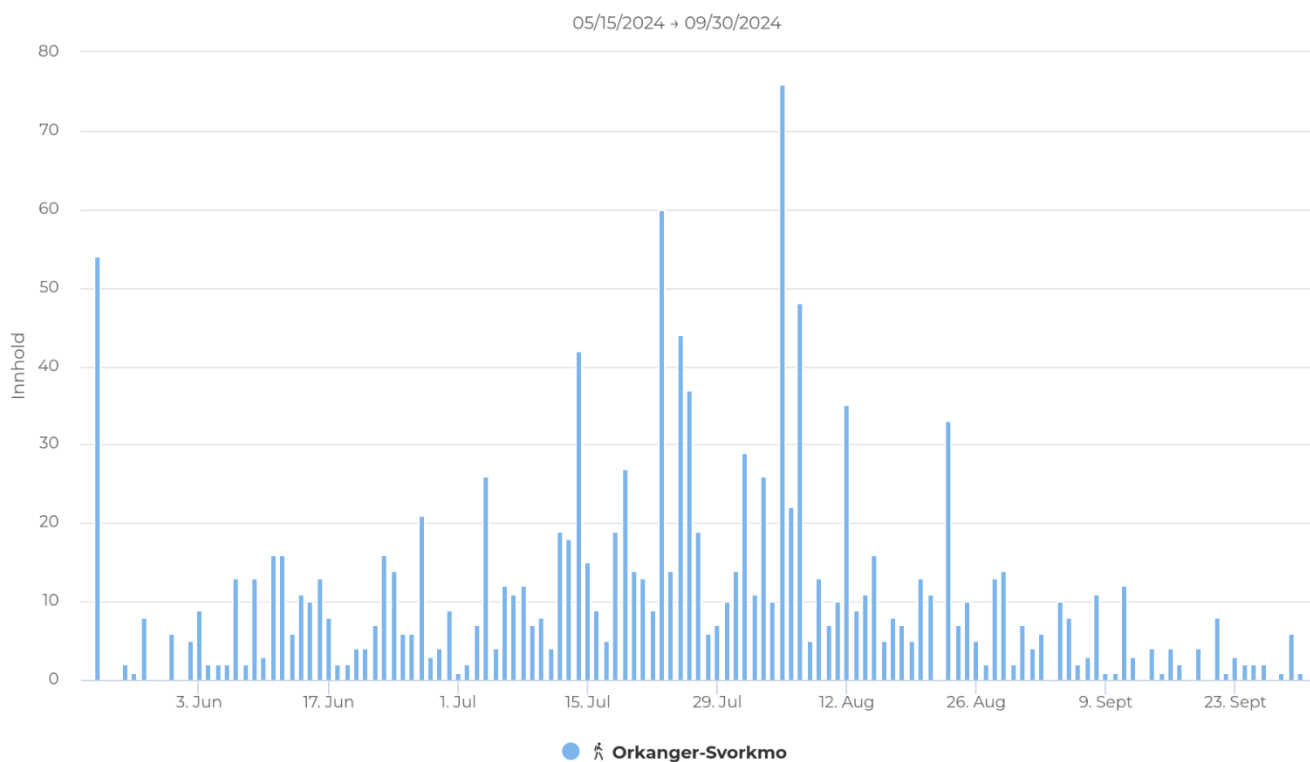
Teller 6. Gudbrandsdalsleden. Dovrefjell- Vårstigåa. Det var 2050 passeringer i 2024, derav 65 % mot Nidaros. I 2023 var det 947 passeringer, derav 76 % mot Nidaros. I 2022 var det 1 360 passeringer, derav 75 % mot Nidaros.

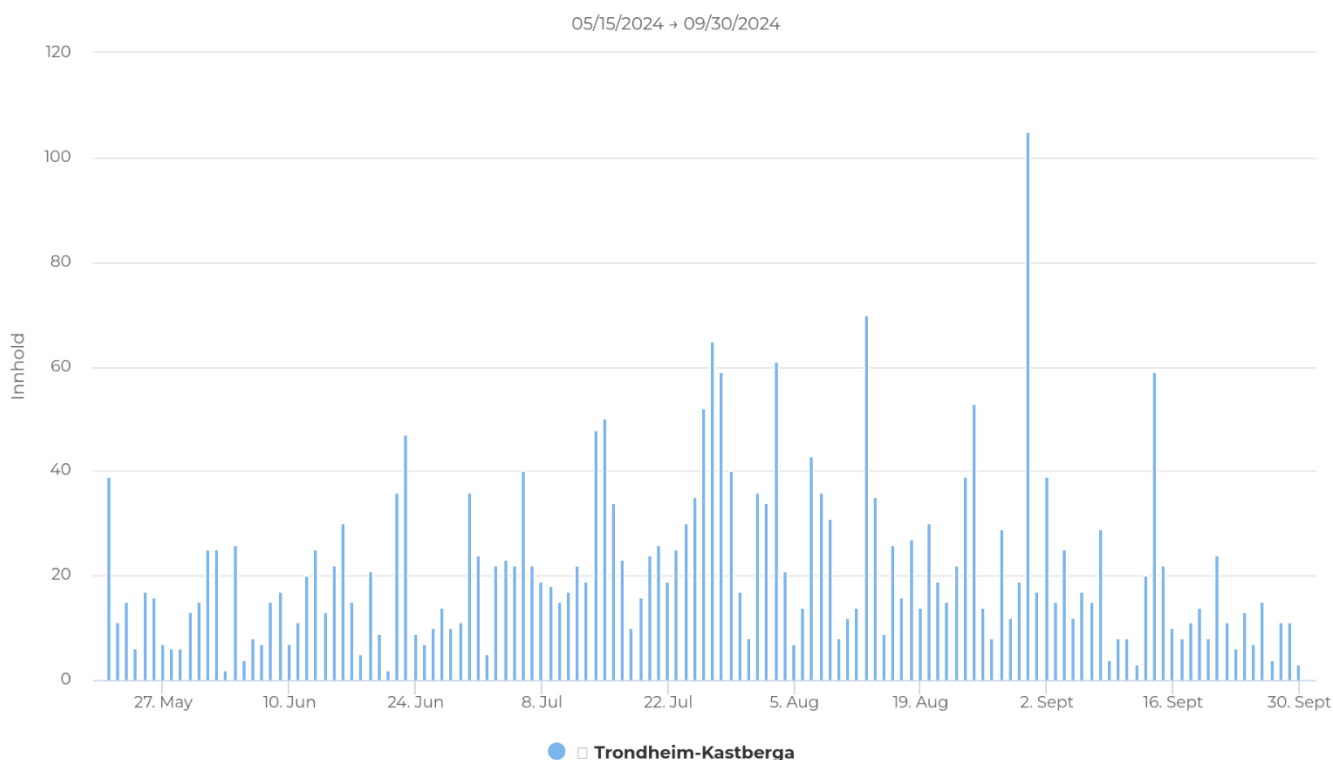
Teller 9. Gudbrandsdalsleden. Rennebu -Trondplassen. Det var 1593 passeringer, derav 69 % mot Nidaros. I 2023 var det 752 passeringer, derav 83 % mot Nidaros.

Teller 10. Gudbrandsdalsleden. Orkanger - Svorkmo. Det var 1367 passeringer, derav 83 % mot Nidaros.

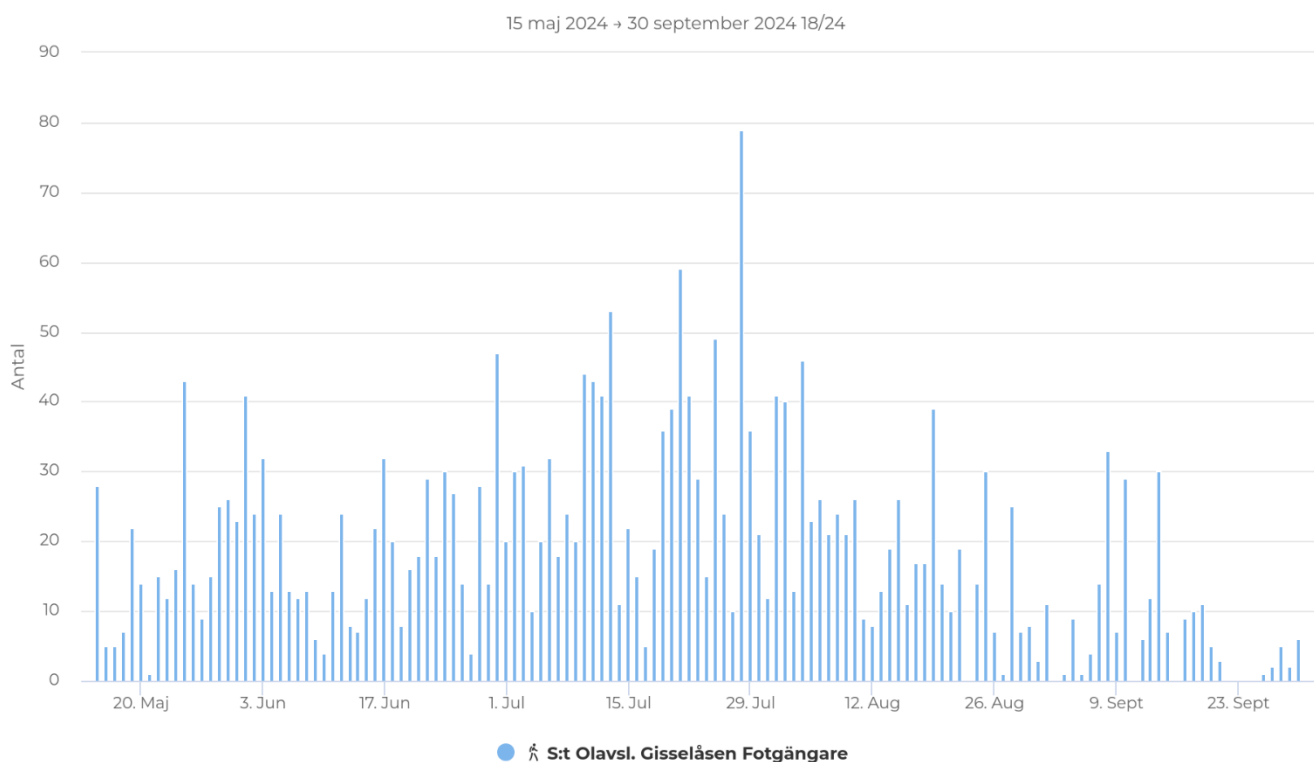

Teller 11. Gudbrandsdalsleden. Kastberga. Det var 2817 passeringer, derav 71 % mot Nidaros..

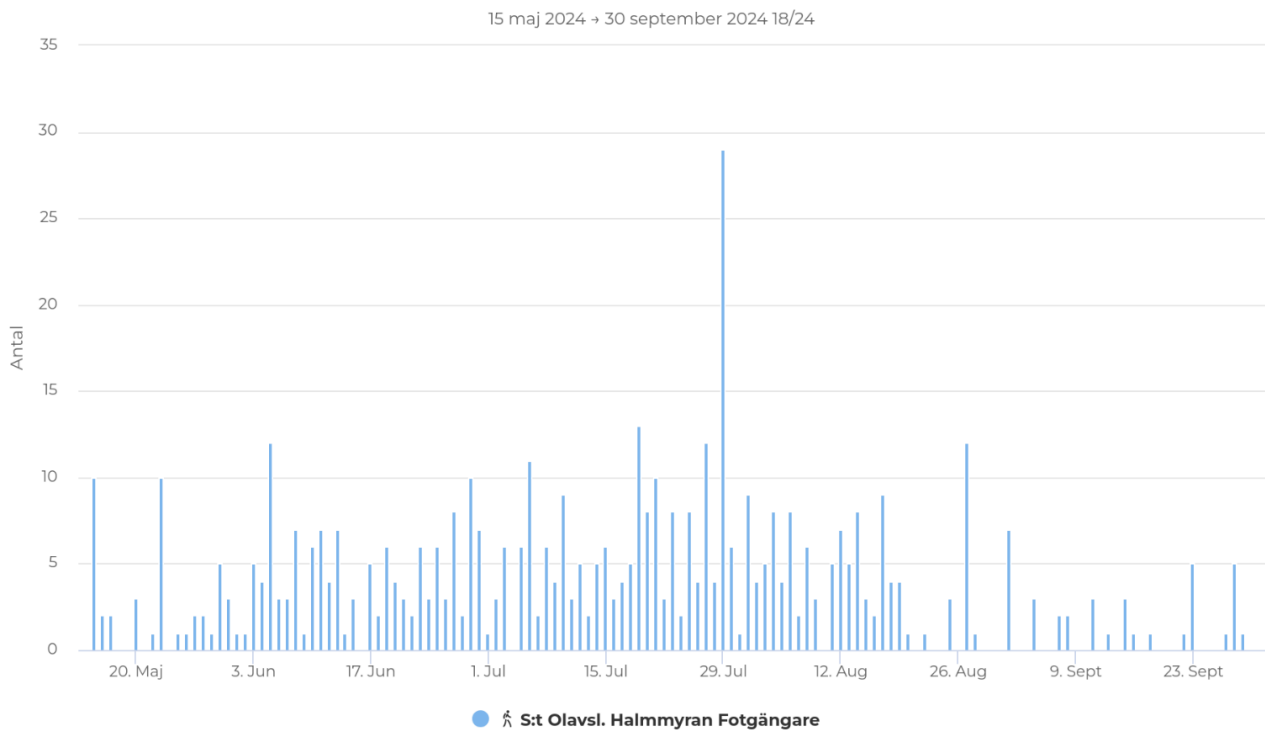
Teller 1. St. Olavsleden, Sverige. Gisselåsen/ Sundsvall.

I 2024 var det 2557 passeringer.

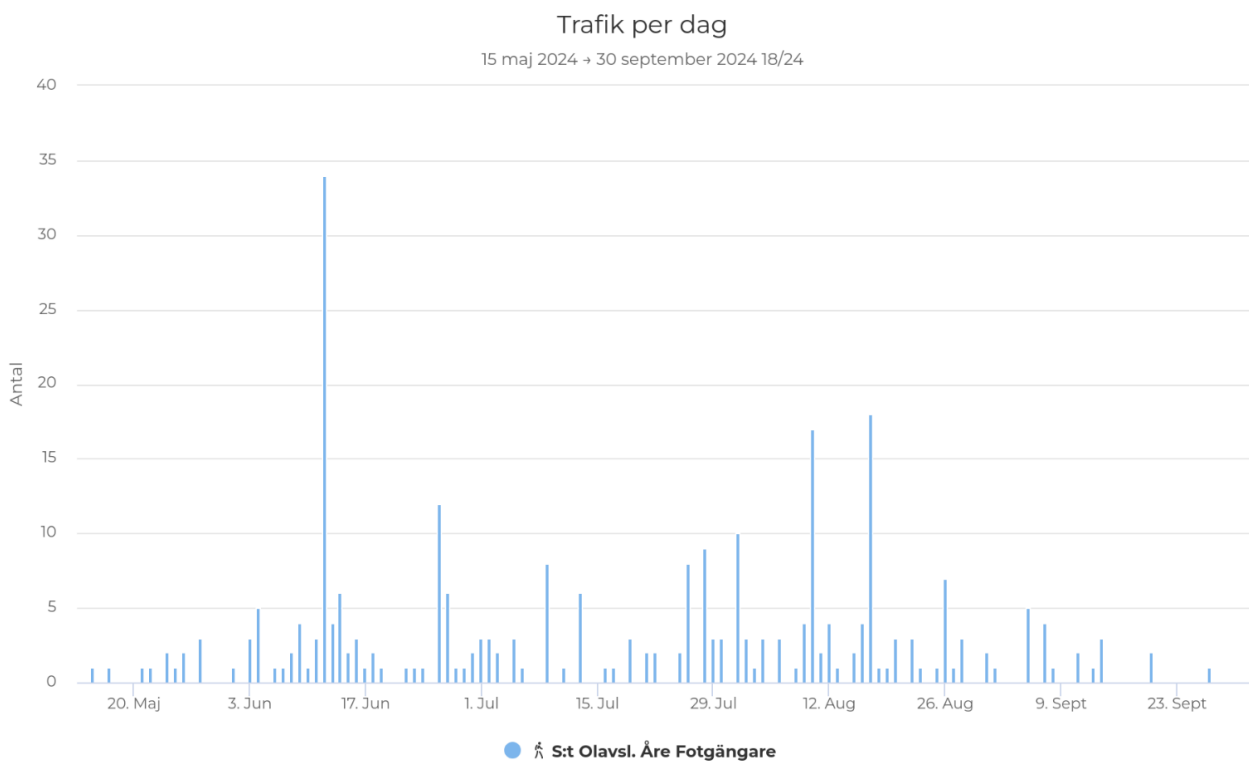
Teller 2. St. Olavsleden, Sverige. Halmmyran/ Ånge.

I 2024 var det 514 passeringer.

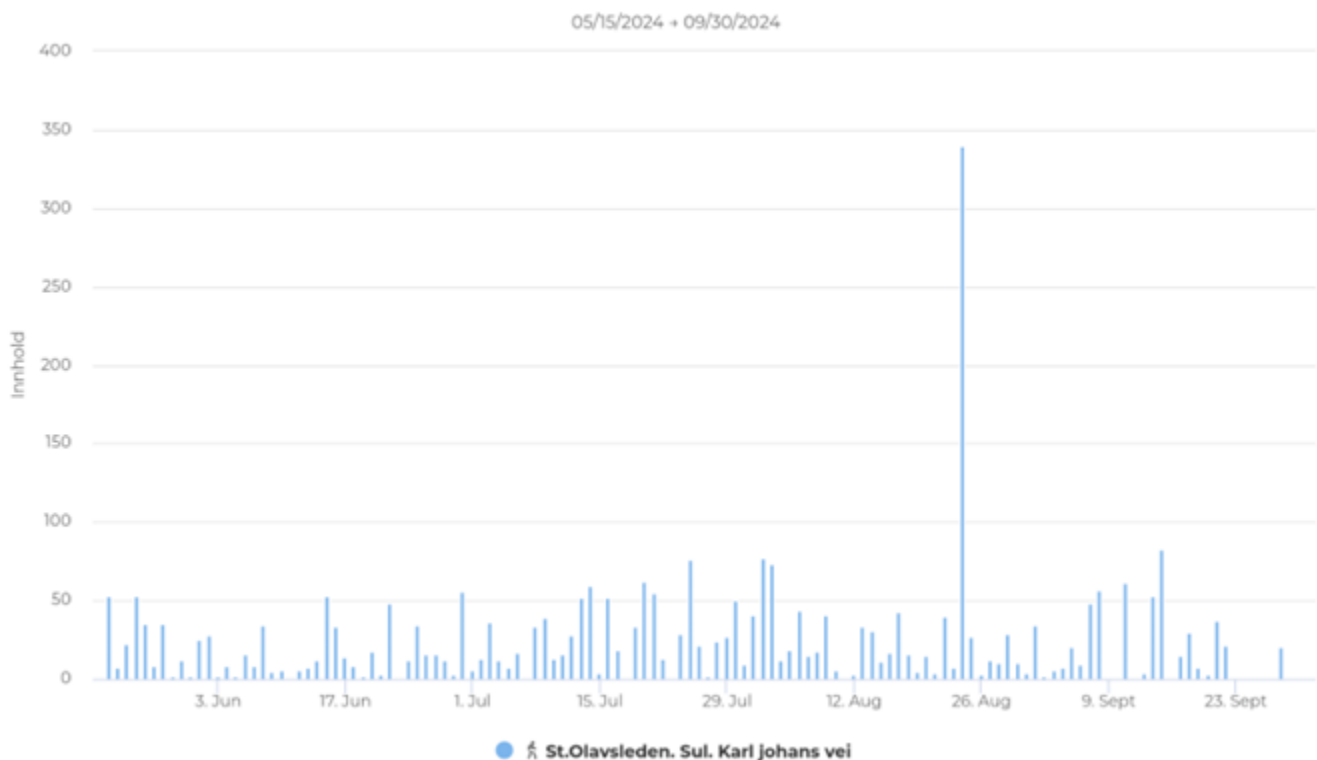
Teller 3. St. Olavsleden, Sverige. Mörsil/Åre.

I 2024 var det 288 passeringer.

Teller 4 St. Olavsleden, Norge. Sul. Karl Johans veg. Det var 3051 passeringer, derav 44 % mot Nidaros.

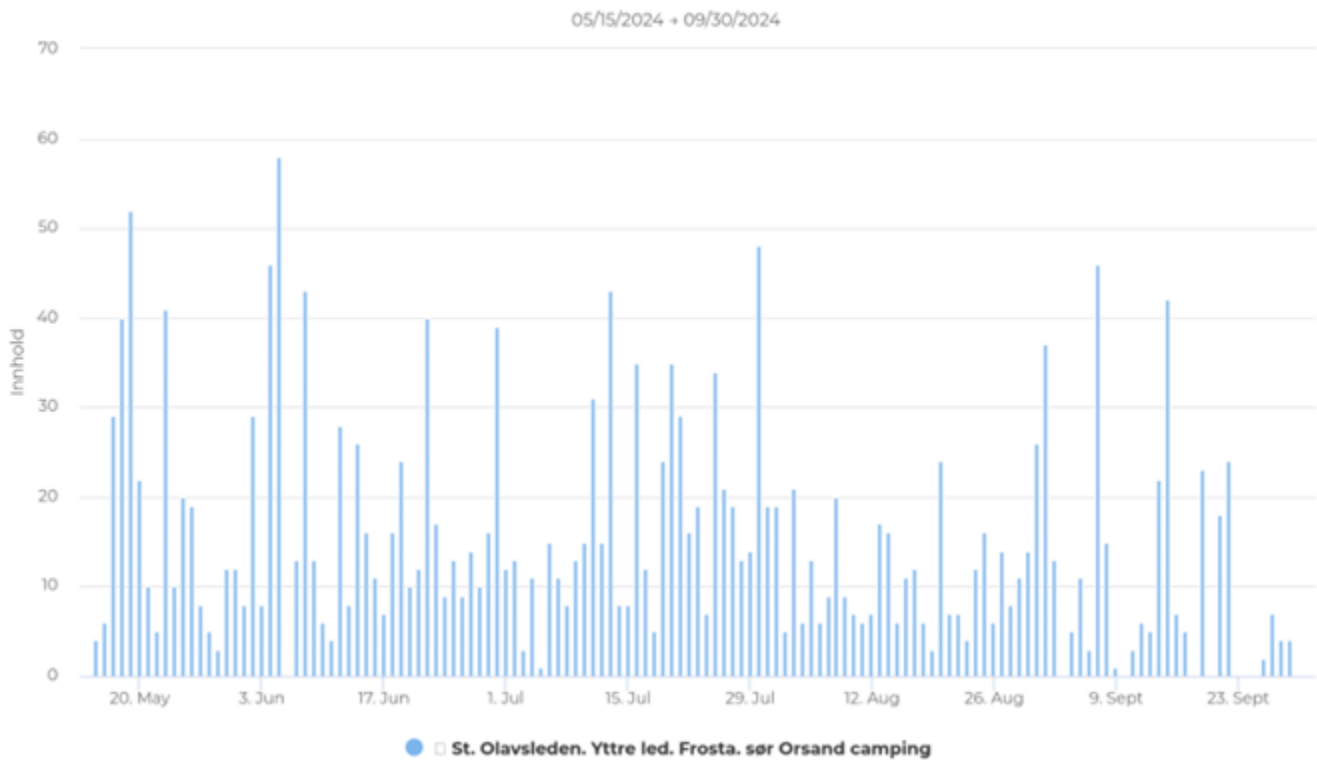
Merknad: Sagamarsjen ble gjennomført den 24 august med over 300 deltakere som gikk østover.

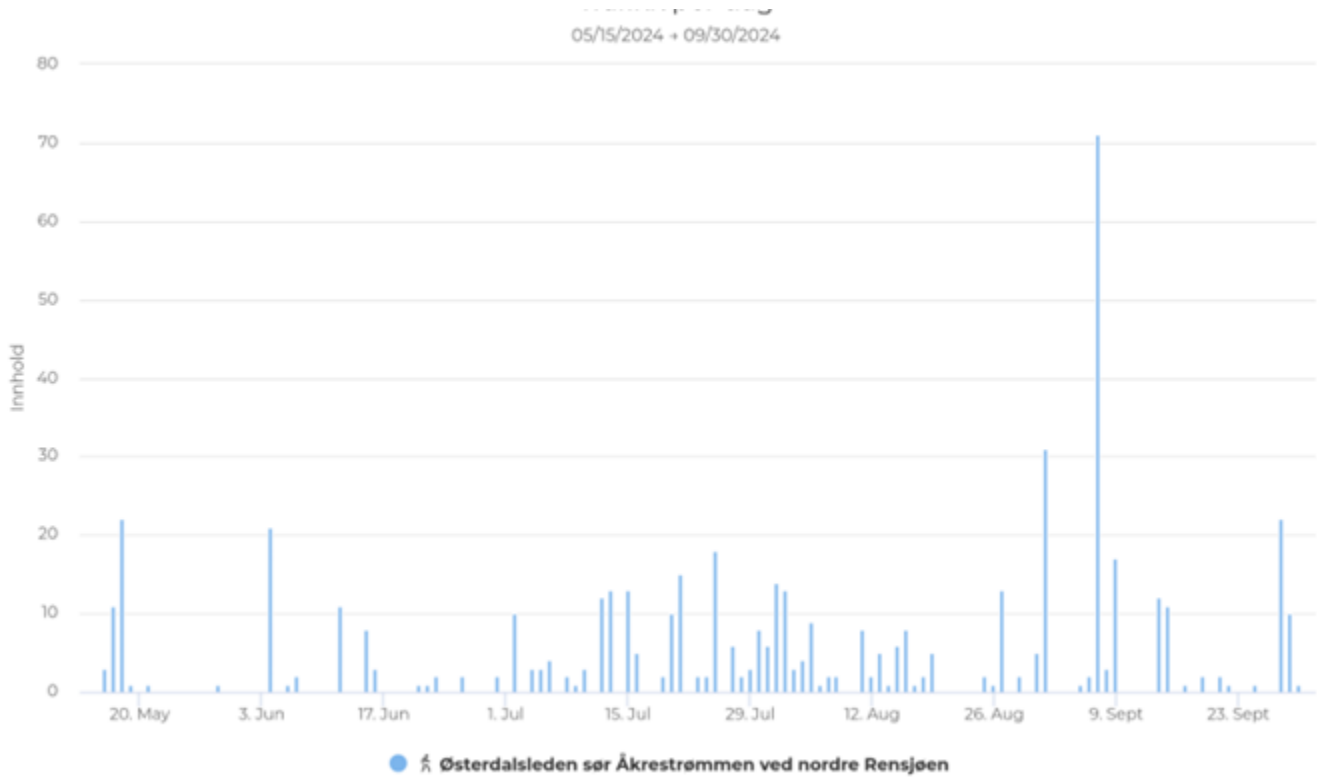
Teller 5. St. Olavsleden, Norge. Stiklestad-Munkeby. Det var 838 passeringer, derav 73 % mot Nidaros. I 2023 var det 802 passeringer, derav 80 % mot Nidaros.

Teller 5 St. Olavsleden, Norge. Ytre led. Frostastigen. Det var 2059 passeringer, derav 53 % mot Nidaros.

Teller 1 Østerdalsleden. Nordre Rensjøen. Det var 533 passeringer, derav 52 % mot Nidaros.

11 Oppsummering og andre aktiviteter

Det foregår mye pilegrimsrelatert virksomhet i Norge og denne statestikkrapporten er ikke uttømmende. Ulike aktører i landet har mange flotte arrangementer og gjennomfører vandringer på de ulike ledene. De regionale pilegrimssentrene arrangerer eller medvirker på festivaler, pilegrimsgudstjenester, foredrag og arrangementer med basis i de 4 pilarene for pilegrimssatsingen; kirke, miljø, kultur og næring. Det arrangeres mange dagsvandringer med konfirmanter, lag og foreninger, likeså pilegrimskafé. Det har de senere årene også blitt mer populært å vandre med telt og disse pilegrimene er vanskeligere å fange opp i statistikken.

De regionale pilegrimssentrene i Sarpsborg, Oslo, Granavollen, Hamar, Dale Gudbrands gård, Dovrefjell, Trondheim, Stiklestad, Avaldsnes, Bergen, Selje og Smøla har utarbeidet egne årsrapporter som inneholder presentasjon av ulike aktiviteter.

12 Verdiskapning langs Pilegrimsledene

Pilegrimsledene i Norge bidrar til en betydelig verdiskapning langs ledene. Dette gjelder både økonomisk og sosialt samt for folkehelsen. Verdiskapingen er både på direkte, indirekte og induserte nivåer i samfunnet.

Når det gjelder økonomisk verdiskapning så er denne flerdelt. Det er økonomi lagd igjen langs leden av pilegrimer som overnatting, innkjøp av mat fra restauranter, cafeer samt regional transport. Det er også de verdier som satsingen i seg selv bidrar med regionalt til konferanser, merkemateriellprodusenter, trevarehandler med klopper og liknende samt ulike byggeprosjekter etc. Konsulentselskapet Rambøll Management Consulting utarbeidet en verdiskapingsrapport for den norske kirken i 2024. I denne rapporten utarbeidede de en modell for verdiskapings beregninger for Pilegrimsvandringen *. De brukte antall registrerte pilegrimsovernattinger X døgnforbruk X multiplikator-effekt. Basert på 2024 tall så blir utregningen:

$18\,980 \text{ registrerte pilegrimsovernattinger} \times 1\,283 \text{ kroner (døgnsforbruk)} \times 1.6 = 39 \text{ millioner kroner.}$

Den registrerte pilegrimsovernattingen, kun på Gudbrandsdalsleden, St.Olavsleden, Tunsbergleden samt Kystpilegrimsleia (Selje og Smøla) bidrar med 39 millioner kroner fordelt på lokale og regionale aktører langs ledene.

*(Sid 85. [den norske kirke et samfunnsøkonomisk bidrag.pdf](#))

Rapporten er sammenstilt av Mattias Jansson, Nasjonalt Pilegrimssenter 2024.

Tallene i rapporten bygger delvis på årsrapportene fra de regionale pilegrimssentrene, og gir et bilde på utviklingstrekkene og aktiviteten langs de mest brukte pilegrimsledene. Det er fortsatt aktiviteter og tiltak som ikke fanges opp av dagens kartlegginger, og vi jobber med å forbedre rutinene knyttet til registrering og statistikk.

Nasjonalt Pilegrimssenter

Bispegata 11. 7012 Trondheim
post@pilegrimsleden.no

+47 73 89 08 00

PILEGRIMSLEDEN

ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM